

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.

Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare

la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:

Exemplarul . . . . . 5 Lei
Pe un an . . . . . 200 Lei

PARTEA OFICIALĂ

No. 1—1931.

VALERIU TRAIAN FRENȚIU

DIN MILA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI, ARHIEPISCOP,
ASISTENT AL TRONULUI PONTIFICIU, EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE,
DOCTOR ÎN SF. TEOLOGIE ETC.

*Veneratului Cler și iubitului-Popor Credincios din Eparhia Noastră Dar și Mântuire dela
Dumnezeu și Binecuvântarea noastră Arhierescă.*

Binele spiritual al credincioșilor a determinat pe Preafericitul Părintele nostru Papa Piu XI, ca prin Bulla „Sollemni Conventione“ să arondeze din nou Eparhiile Provinciei noastre bisericești.

Prin aceasta arondare au fost alăturate la Eparhia noastră 82 parohii și s' au dismembrat 50 parohii.

Pentru ușurarea și folosul mai mare al administrației bisericești, ascultând sfatul Veneraților Frați Membri ai Capitulului Nostru Catedral, precum și a Preaonorafiilor Frați Vicari foranei, Arhidiaconi, Protopopi și Asesori Consistoriali, in Consistorul plinar ținut la Reședința Noastră in ziua de 11 Septembrie 1930 și cumpănind propunerile făcute in scris de toate oficiile protopopești, hotărîm și decidem, ca Eparhia Noastră, începând cu ziua de azi, să se împartă in nouă (9) Protopopiate precum urmează:

I. Protopopiatul Central, cu sediul in Oradea, cu următoarele Parohii: 1. Aușeu, 2. Beliu, 3. Belfia, 4. Beznea, 5. Borod, 6. Borozăl, 7. Ciheiu, 8. Cordău, 9. Dubricionești, 10. Episcopia-Bihor, 11. Girișul-de-Criș, 12. Groși, 13. Haieu, 14. Nojorid, 15. Oradea-Olosig I., 16. Oradea-Olosig II., 17. Oradea-Orașul nou I., 18. Oradea-Orașul nou II., 19. Salonta, 20. Sântandriu, 21. Sântăul-Mare, 22. Sititelec, 23. Șauaieu, 24. Topa de Criș, 25. Vad.

II. Protopopiatul Beiușului cu sediul in Beiuș, cu următoarele Parohii: 1. Băița, 2. Beiuș, 3. Delani, 4. Dicănești, 5. Drăgești, 6. Drăgoteni, 7. Finiș, 8. Fiziș, 9. Gruilung, 10. Holod, 11. Joăniș, 12. Mociar, 13. Negru, 14. Petrani, 15. Pocola, 16. Prisaca, 17. Rogoz, 18. Sâmbăta, 19. Șuncuius, 20. Uileacul-de-Beiuș, 21. Vălani-Beiuș, 22. Vintere.

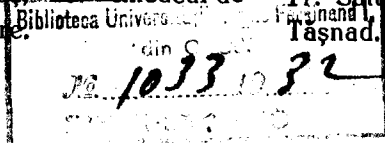
III. Protopopiatul Marghitei, cu sediul in Marghita cu următoarele Parohii: 1. Abrămuș, 2. Almașul-Mare, 3. Cenaloș, 4. Chef, 5. Chioag, 6. Ciulești, 7. Ciutelec, 8. Cristur, 9. Derna, 10. Dijir, 11. Fegernic, 12. Ghida, 13. Gurbești-Seliște, 14. Marghita, 15. Păulești, 16. Petreu, 17. Popești, 18. Sacalasașu, 19. Sântlazar, 20. Sarcău, 21. Sărsig, 22. Sfârnaș, 23. Spinuș, 24. Suplacul-de-Bărcău, 25. Tria.

Vicariatul foraneu al Sătmarului.

IV. Protopopiatul Careilor, cu sediul in Carei, cu următoarele Parohii: 1. Amași, 2. Arded, 3. Baba Novac (Ludoveni), 4. C rei I., 5. Carei II., 6. Carei III, 7. Craidorolj, 8. Domănești, 9. Ghenciu, 10. Hrip, 11. Istrău, 12. Lucăceni (Urmașii lui Lucaciu), 13. Mădăras, 14. Moflinul-Mic, 15. Pișcari, 16. Rușeni (Ruși), 17. Sânmiclăuș, 18. Sătmarul, 19. Tăfărești, 20. Terebești, 21. Tiream.

V. Protopopiatul Ierului, cu sediul in Valea lui Mihaiu, cu următoarele Parohii: 1. Adoni, 2. Andrid, 3. Cheniz, 4. Ciumești, 5. Curtuișeni, 6. Dindești, 7. Galoșpetreni, 8. Hotoan, 9. Pișcolt, 10. Portița, 11. Resighea, 12. Săcueni, 13. Sanislău I., 14. Sanislău II., 15. Simian, 16. Șilindru, 17. Tarcea, 18. Valea lui Mihaiu, 19. Vezendiu, 20. Vașad, I., 21. Vașad II.

VI. Protopopiatul Tășnadului, cu sediul in Tășnad, cu următoarele Parohii: 1. Blaja, 2. Boian, 3. Căuaș, 4. Cehal, 5. Chegea, 6. Cig, 7. Eriu-Sâncraiu, 8. Ghenetea, 9. Ghirolț, 10. Giungi, 11. Mețentu, 12. Pățal, 13. Pățălușa, 14. Pir, 15. Sântău, 16. Sărăuad, 17. Sântău-Mic, 18. Săuca, 19. Silvaș, 20. Sudurău, 21.

Vicariatul foraneu al Sălajului.

VII. Protopopiatul Șimleului, cu sediul în Șimleul Silvaniei, cu următoarele Parohii: 1. Bădăcin, 2. Ceheiu, 3. Coznicul-de-Sus, 4. Criștelec, 5. Drighiu, 6. Fizeș, 7. Halmășd, 8. Iaz, 9. Măeriște, 10. Mal, 11. Marca, 12. Marin, 13. Nușfalău, 14. Pericei, 15. Plopiș, 16. Porț, 17. Sâg, 18. Siciu, 19. Șimleul Silvaniei, 20. Șimleul Silvaniei II., 21. Șumal, 22. Valcăul-de-Jos, 23. Valcăul-de-Sus.

VIII. Protopopiatul Supurului, cu sediul în Supurul de jos, cu următoarele Parohii: 1. Acâș, 2. Babța, 3. Beltiug, 4. Bicăz, 5. Boboța, 6. Chieșd, 7. Corni, 8. Corund, 9. Curitău, 10. Dersida, 11. Doh, 12. Giorocuta, 13. Giurtelecul Șimleului, 14. Hurez, 15. Mălădie, 16. Racova, 17. Sighetul Silvaniei, 18. Supurul-de-Jos, 19. Supurul-de-Sus, 20. Unimăt, 21. Zalnoc.

Nr. 61/1931.

Numirea protopopilor.

În legătură cu noua arondare a districtelor protopopești conform Decretului Nostru No. 1/1931 de Protopopi ai noilor districte îi numim pe:

1. Revmul *Gheorghe Maior*, Arhidiacon onorar și paroh I. în Oradea-Olosig, la Protopopiatul *Central*;

2. Revmul *Dr. Valer Hetco*, Arhidiacon onorar și paroh în Beiuș, la Protopopiatul *Beiușului*;

3. Revmul *Antoniu Bălibanu*, Arhidiacon onorar și paroh în Marghita, la Protopopiatul Marghitei. Protopopiatul până ce va fi preluat de noul titular va fi condus de M. On. *Ioan Pop* paroh în Pozești.

4. Revmul *Alexandru Gera*, canonic onorar, vicarul foraneu al Sătmarului și paroh I. în Carei, la Protopopiatul *Careiilor*;

5. Revmul *Romul Buzilla*, Arhidiacon onorar și paroh II. în Vașad, la Protopopiatul *Ierului*. Protopopiatul, până ce va fi preluat de noul titular, va fi condus de M. On. *Iosif Pataky*, paroh I. în Sanislău;

6. Revmul *Domțian Cupșa*, Arhidiacon onorar și paroh în Tășnad, la Protopopiatul *Tășnadului*;

7. Revmul *Pamfil Ossian*, Arhidiacon onorar, vicarul foraneu al Sălajului și paroh I. în Șimleul-Silvaniei, la Protopopiatul *Șimleului*. Protopopiatul până ce va fi preluat de noul titular va fi condus de Revmul *Alimpiu Coste* Arhidiacon on. și paroh în *Ceheiu*;

8. Revmul *Petru Cupcea*, Arhidiacon onorar și paroh în Supurul-de-Jos, la Protopopiatul *Supurului*;

9. Revmul *Traian Trușășiu*, Arhidiacon onorar și paroh în Zălau, la Protopopiatul *Zălăului*.

Oradea, la 8 Ianuarie 1931.

No. 3722/1930.

Concurs la parochiile Hotoan, Vârșolț, Mădăras, Unimăt și Santău.

Pentru completerea parochiilor *Hotoan, Vârșolț, Mădăras, Unimăt și Santău*, cari prin trecerea în deficiență a Revmului *Vasile Pătcasiu* și a M. On. *Vasile Gheție* și prin trecerea la alt beneficiu a Revmului *Romul Buzilla* și *Antoniu Bălibanu* și M. On.-lui *Teodor Bohăfel* devin vacante, prin aceasta se publică concurs cu termenul de **1 Februarie 1931**.

Oradea, la 23 Decembrie 1930.

IX. Protopopiatul Zălăului, cu sediul în Zălau, cu următoarele Parohii: 1. Aghireș, 2. Badon, 3. Bănișor, 4. Bocșa, 5. Căfăluș, 6. Căfălușa, 7. Chilioara, 8. Cizer, 9. Coșeiu, 10. Crasna, 11. Crișeni, 12. Gârceiu, 13. Hereclean, 14. Horoaf-Petenia, 15. Hurez-Ponița, 16. Ortelec, 17. Peceiu, 18. Pria, 19. Recea, 20. Stârciu, 21. Șeredeu, 22. Vârșolț, 23. Zălau.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți. Amin.

Data în Reședința Noastră Episcopescă din Oradea, în ziua Tăierii împrejur a Domnului nostru Isus Cristos, în anul Domnului 1931, al Episcopatului Nostru al XIX-lea.

† *Valeriu Traian*

Nr. 124/1931.

Dispoziții catechetice.

Pentru ca și preoții și protopopii, cari prin noua arondare a Diecezelor au trecut la Dieceza Noastră, să — și cunoască și împlinească întocmai datorițele lor cu privire la prevederea și controlul învățământului religios în școlile primare, mai jos publicăm din nou dispozițiile catechetice date în Circularul Nostru Nr. 2918—1925, la care se face provocare și în *Decretele III și XVIII* ale Sinodului nostru diecezan din anul 1926.

„Fiind catehizarea elevilor școlari o parte de mare importanță a pastoralei, și dorind, ca preoții din pastorația sufletelor să satisfacă și acestei datorințe a lor cât se poate de exact și conștiincios, și pentru ca să fim orientați despre felul cum își îndeplinește fiecare preot această îndatorire a sa, ca apoi față de neajunsuri să putem lua măsuri de îndreptare, iar față de eventualele neglijențe sancțiunile cuvenite, prin aceasta, cu privire la prevederea instrucțiunii religioase a elevilor școlari, dispunem următoarele:

I. 1. Fiecare purtător de oficiu parohial în virtutea oficiului său este îndatorat, ca instrucțiunea religioasă a elevilor dela toate școlile, (afară de cele pentru cari sunt constituiți catiheti separați), fie confesionale fie de stat, de pe teritoriul parohiei sale, să o provadă în persoană, și numai în cazuri speciale și din motive extraordinare se va admite, ca prevederea instrucțiunii religioase să fie încredințată cu prealabilă învoire a Ordinariatului altor persoane destoinice, de religione gr. catolică, pentru cari însă va fi a se cere spre acest scop autorizația Ordinariatului.

2. Instrucțiunea religioasă se va face după planul de lecțiuni dat de autoritățile noastre bisericești.

3. Fiecare catihet va avea să inducă oră de oră materia propusă în condica școlii, precum și în *registru* catehezilor, ce se va conduce din partea fiecărui catihet, *independent* de condica școlară. Cu

ocaziunea inspecțiilor din acest registru se va constata punctualitatea în ținerea orelor precum și progresul în materii.

4. Catiheții se vor îngriji, ca toți elevii încă la începutul anului școlar să fie provăzuți cu manualele de religie necesare, precum și cu cărți de rugăciuni. În scopul procurării cărților se va cere și sprijinul comunei politice, iar întrucât aceasta sumă nu ar fi destulă, sumele necesare la procurarea cărților se va putea anticipa din cassa bisericeii, rămânând, ca școlarii să le plătească ulterior. Celor săraci li se vor putea da cărțile și gratuit, în sarcina cassei bisericeii. Se vor folosi numai manualele edate cu avizul comisiunii catehetice mitropolitane și cu aprobarea autorităților bisericești. Elevii din aceeași clasă vor avea același manual de religie.

5. Catiheții se vor îngriji, ca elevii în duminică și sărbători să fie conduși în corpore la Sf. Liturghie, iar începând cu cl. III. să se mărturisească și cuminece *cel puțin de două ori pe an*. Cei cari se mărturisesc și se cuminecă întâia oară vor fi împărțșiți într'o pregătire specială. Recomandăm mult, ca din prilejul primei cuminecări a șco'arilor să se aranjeze mici serbări religioase.

II. Pentru a putea face cuvenitul control mersului învățământului religios, dispunem următoarele:

1. Fiecare catihet dela școlile primare în decurs de 10 zile dela începutul anului școlar, iar iese timp dela primirea acestui Circular, va avea să comunice oficiului protopopesc următoarele: a) parohia; b) caracterul școlii unde catechizează; c) numărul elevilor gr. catolici după clase; d) numărul orelor de religie, indicându-se ziua și ora; e) numele catihetului. Oficiile protopopești vor compune un tablou despre datele de mai sus din întreg districtul, care tablou până cel mult în 15 Octomvrie iar iese timp până în 15 Noemvrie va fi înaintat Ordinariatului.

III. Organele de control al învățământului religios în școlile primare sunt conducătorii oficiilor protopopești, cari sunt datori, cel puțin odată în fiecare semestru, să controleze mersul învățământului religios în toate școlile primare, iar la finea anului școlar să prezideze în persoană, sau prin un delegat potrivit, examenul solemn de religie, la fiecare școală primară. Asupra celor experiate cu ocaziunea inspecțiilor și a examenului vor raporta Ordinariatului până cel mult în 15 Iulie după următorul:

CHESIONAR

pentru inspecțiile catehetice de făcut din partea purtătorilor oficiilor protopopești.

1. Numele școlii, unde se face inspecția.
2. Numele celui ce propune religia.
3. Numărul orelor date pe săptămână.
4. Se țin orele regulat și dacă nu din ce cauză?
5. Se observă, ori nu planul general și special prescris?
6. Nu este catehetul prea întârziat cu materia?
7. S'a propus materia întreagă, ori s'au făcut prescurtări? Acestea cu ce se motivează?
8. Face catehetul explicări, ori designează pur și simplu

lecția următoare? Explicarea ține, ori nu, seamă de ceva metod?

9. Elevii au cu toții manuale și sunt ele la fel, ori de ediții diferite? Nu cumva se folosesc și cărți neaprobate de biserică?

10. Au elevii cărți de rugăciuni și se pricep să le întrebuințeze?

11. Merg elevii regulat la liturghia obligatoare și li-se face controlul prezenței?

12. Cari elevi și de câte ori se mărturisesc și cuminecă pe an?

13. Pentru ceice se mărturisesc și cuminecă întâia oară face catehetul pregătirea necesară?

14. Știu elevii cântări bisericești și cântă în biserică?

15. Care-i raportul catehetului cu personalul didactic al școlii?

16. Alte observări ale celui ce face inspecția.

Pentru școlile secundare se vor constitui inspecții deosebiți.

În fine încă odată lășăm, ca cele de mai sus să fie observate cu exactitate, enunțând, că nu vom mai trece cu vederea nici o neglijență pe terenul instrucțiunii religioase, ci pe cei neglijenți îi vom împărțși în pedepse corespunzătoare vinei lor.

Oradea, la 13 Ianuarie 1931.

Episcop Valeriu Traian.

Nr. 3776/1930

Salarul preoților pe Nov.-Dec. 1930.

Comunicăm, că salariile preoților noștri pe lunile Noemvrie-Decemvrie 1930 Ni-s'au ordonat și că acelea se pot ridica dela Oficiul Administrativ al fondățiilor diecezane.

Oradea, la 31 Decemvrie 1930.

No. 32/1931.

Preoți repaosai în anul 1931.

Dintre membrii veneratului Cler al Diecezei noastre Revmul *Ilie Stan* canonic-lector în cursul anului 1930 a repaosat în Domnul:

Pentru repaosul sufletului acestui confrate, conform circularului Nr. 1552-1925, fiecare preot diecezan este dator să celebreze trei Sf. Liturghii.

Oradea, la 7 Ianuarie 1931.

Telegrama trimisă Maj. Sale Regelui de Anul Nou.

Majestății Sale Regelui Carol

SINAIA

Episcopul clerul și credincioșii Eparchiei române unite de Oradea deodată cu sincerile lor urări de bine pentru noul an depun la treptele gloriosului Tron al Majestății Voastre sentimentele lor de neclătită credință și nestrămutată dragoste și alipire.

Episcop Valeriu Traian Frențiu.

Răspunsul.

P. s. s. Valeriu

ORADEA

Teytbe de Castel Peleş

Mulțumesc P. S. T. credincioșilor eparhiei ce păstorii pentru urările de anul nou.

Carol.

PARTEA NEOFICIALĂ.**Ceva despre pastorația individuală.**

Societatea de după război ne prezintă un fenomen neobișnuit din multe puncte de vedere. S'a schimbat lumea cu desăvârșire: nu numai tehnica, ci și sufletele și modul de gândire al oamenilor.

Intre altele ne întâlnim cu un fenomen care înainte de război era foarte rar, acela al congreselor, al întâlnirilor personale, al aranjării chestiunilor mari sau de utilitate publică dela gură la gură, dela om la om, dela minte la minte, dela suflet la suflet.

Acest fenomen nu se poate atribui singur numai tehnicii cari azi a făcut să dispară distanțele; nu, azi oamenii simțesc necesitatea de a *sta de vorbă* unul cu celalalt: funcționar cu funcționar, ministru cu ministru, rege cu rege.

Și dacă războiul a adus atâta rău în lume, a adus totuș și acest bine: *apropierea oamenilor între sine*. Fără deosebire de lege și de naționalitate.

Din calea legilor, cărora este supusă azi societatea omenească, nu se poate sustrage nici preotul zilelor noastre. Și el trebuie să simtă necesitatea stringerii legăturilor între el și fiii săi sufletești, între paroh și enoriașii lui. Legătură, care a fost odată, dar cu timpul a dispărut. Iată la ce se reduce întreaga problemă a pastorației individuale: strângerea legăturilor, intimitatea, căldura nemijlocită ce trebuiesc să fie între părinte și copiii lui.

Un tată primește vestea, că copilul lui, care petrece la armată de ex., e bolnav, aleargă fără întârziere să-l vadă. Nu-i poate ajuta, o știe, dar vrea totuș *să-l vadă macar*.

O mamă află, că fica sa din satul vecin stă înaintea unor bucurii familiare. Lasă toate lucrurile și aleargă la ea, s'o vadă, să se bucure înaintea altora de bucuria copilei ei.

Un prietin aude, că peste prietinel său au dat bucuria sau necazuri neobicinuite, fuge la dânsul să-l vadă!

Și preotul: tata, mama, prietinel enoriașilor săi poate rămâne indiferent față cu evenimentele plăcute ori neplăcute cari dau buzna peste fiii săi sufletești?

Nu! Și dacă totuș, atunci — îndrăznesc să afirm: nu este părintele, nu este prietinel credincioșilor lui. Nu este și nu poate fi păstorul, care-și paște turma, ci nămitul care-o tunde și-o mulge.

Acolo, unde preotul ține strânse legături individuale cu turma sa, acolo nu intră lupul. Sau dacă intră, așa iasă de acolo, încât îi schînteie călcâiele. Nu sunt pocăiți, nu sunt nazarineni, nu sunt bolșevici într'o atare parohie.

Nu sunt nici amenințări de neunire... Nu sunt.

Vor fi poate ele supărări individuale, de mai multă sau mai puțină durată, — în fine oameni sun-

tem, și nu ingeri, — dar desbinări, — nu! Când? Când preotul nu se mulțumește să-și cunoască parohienii numai de pe stradă, sau de pe câmp, sau din biserică, ci se duce *la lei acasă*.

Nu există pentru un credincios o mai sinceră bucurie — nici la sat nici la oraș — ca și când îl cercetează preotul său *acasă*. E o bucurie asemenea aceleia, pe care preotul ar simți-o, când l'ar cerceta arhiereul lui *acasă*. Nu oficial, ci familiar! Ce bucurie pe acel preot! Tot așa bucurie și pe credincios. Dintr'o slofă suntem doar cu toții.

Și dacă te cugești, că tot lucrul e atât de simplu, ca oul lui Columb.

Aude preotul, că cutare om din sat are un năcaz, — nu trebuie să fie tocmai boală, poate fi și o datorie de ex. care se apropie de scadență — hop și intră la bietul om și-i dă un sfat. Cutărui credincios îi vine dela D-zeu o bucurie, nu mare, căci bucuriile mari sunt rari, — cine-i cel dintâi care să-i deschidă ușa pentru a-se bucura cu el? Preotul.

Atâta tot: și asta se cheamă pastorație individuală. Asta-i toată măestria.

Pentru că... vorba vorbă aduce, sufletului deschis i-se deschid inimile, și astfel preotul aude și înțelege multe... multe lucruri cu astfel de „văzute“ (vizite!) pe cari până atunci nu le-a știut și nu le-a pătruns, fiindcă a lipsit elementul absolut necesar acestei înțelegeri: *atmosfera familiară*.

Iubite frate în Hristos, creiază această atmosferă între Tine și fii tăi sufletești și vei avea pastorația individuală.

Respective: fă pastorație individuală și vei avea acea atmosferă familiară, care-ți va aduce în parohia pacea, liniștea și dragostea lui Hristos.

Simion Gocan.

Rugăciune

Preoților adoratori rom. uniți din Dieceza Orăzii.

Isuse cu inima sfântă,
Tu ești al iubirei focar,
In tine oița pierdută
Găsește îndurare și har,
Muncit de ispitele vieții,
De-a simțului oarbe dorinți
Aleg, o Isuse, la mila
Văpăilor tale fierbinți.

Isuse cu inima blândă,
De pace granitic liman,
In tine își pune nădejdea
Trudit muritorul sărman.
Din valul de giji către tine
Imi duc și eu gândul pribeag,
Isuse primește-mă astăzi
Sub veșnic slăvitul tău steag.

Isuse cu inima dulce,
Fântână de bine curesc,
Virtuțile toate și viața
Din coasta-ți rănită pornesc.
Smerit ucenic și apostol
Doresc cu ardoare să-ți fiu,
Isuse, revarsă virtutea
Și 'n pieptul meu șubred, pustiu.

Bihor 1931.

M. I.
franciscan.

Ce este și ce vrea A. G. R. U.

Asociația Generală a Românilor Uniți nu este și nu vrea altceva, decât ceea ce e și vrea Acțiunea Catolică în țările Apusului. Aceasta se vede limpede din Statute, unde la Art. 3 se spune că A. G. R. U. are de scop: „a) Susținerea, apărarea și realizarea intereselor bisericii române unite cu Roma; b) adâncirea vieții sufletești și intensificarea educației religioase; c) îndrumarea vieții publice și private potrivit eticei creștine în sentimentul iubirii de neam și de patrie; d) combaterea curentelor sociale cu caracter sectant destructiv, antinațional și anticreștinesc.

Acelaș lucru l-a spus P. S. Episcopul Alexandru al Lugojului în cuvântarea sa ținută la congresul de înființare a A. G. R. U. în 26 Oct. în Blaj:

„Scopurile ce le urmărește Asociația voastră, iubiți frați, se confundă cu ceea ce Sfântul Părinte dela Roma numește „acțiune catolică” și sub acest nume recomandă atențiunii fiilor săi din lumea întreagă . . .”

„Comparați, rogu-vă, scopurile urmărite de Asociația voastră cu scopurile fixate de Pontificele Romei pentru „Acțiunea catolică” și veți vedea, că ele se acoperă deplin. Vă felicit deci din suflet, pentru că înfăptuind Asociația voastră, traduceți în faptă și ideea marelui Pontific al Acțiunii catolice”.

Acelaș lucru îl accentuează și președintele general al A. G. R. U.-lui în numărul întâi al revistei A. G. R. U. (p. 7), unde zice: „*alături de ideea de apărare s'a așezat ideea constructivă de trezire a conștiinței religioase și a întemeierii vieții publice și particulare pe eternelle comandamente de morală superioară a credinței*”.

Așa dară nu încapă îndoială, că A. G. R. U. vrea să fie și trebuie să fie Acțiunea Catolică la noi. Lucru firesc deci, pentru ca noi să putem îndruma activitatea A. G. R. U. la noi, trebuie să știm mai întâi de toate *ce este și ce vrea Acțiunea Catolică*; trebuie să-i știm și să-i cunoaștem ființa ei genuină așa după cum a fost ea definită de Papi, marii inițiatori, îndrumători și însuflători ai ei.

Piu al XI, care pe dreptul se numește „Papa Acțiunii Catolice”, o descrie așa: „*un apostolat al mirenilor catolici dezvoltat prin graiu și prin presă, prin exemplul vieții și pe toate căile, pentru a reîntronă pe Cristos în familie și în societate*”. Statutele Acțiunii Catolice Italiane, care este cea mai bine organizată A. C. și e prezentată ca model și pentru alte țări, definesc *Acțiunea Catolică*: „*Acțiunea forțelor organizate pentru a afirma, a răspândi, a realiza și a apăra principiile catolice în viața individuală, familială și socială*”. Iar Civardi, care a edat un foarte bun manual de propagandă pentru A. C., o definește: „*Activitatea organizată și multiformă dezvoltată de mireni catolici, pe terenul vieții sociale publice, în directă atârnare de ierarhia bisericească, cu scopul de-a încreștina societatea*. (cf. Sac. Prof. Luigi Civardi, *Manuale di Azione Cattolica*, [4 ed. Pavia, 1927, 2 vol. (5 și 7 Lire it.) p. 20).

Așa dară din aceste definiții apare, că A. C. este o activitate largă, un apostolat *social*, dezvoltat de *mireni catolici* (noi încă suntem catolici, fiindcă ne

ținem de marea Biserică a lui Isus Hristos, biserica romană și catolică) în familie și în viața publică socială. — Se zice o *activitate*: va să zică nu numai o organizație moartă, pe hârtie, ci o organizație care lucrează mereu, cu mijloace multiforme, realizând scopul său în fiecare membru și în viața publică, socială.

Se zice o *activitate organizată*: adică nu a unor puțini, ci a mai multor catolici, de se poate chiar a tuturor, o activitate după un anumit plan, după anumite reguli, după cari se grupează în societăți, diferite pe sexe, pe vârste, și pe categorii. Se zice *activitate multiformă*: pentru că tocmai aceste multe asociații, pe secții și pe vârste dezvoltă activitate de apostolat social-creștinesc fiecare în direcția sa, în ramul său, realizând însă toate acelaș scop: *încreștinarea integrală a societății, a vieții publice*.

Se zice *dezvoltată de mireni catolici*: adică această asociație A. C. este propriaminte a mirenilor; ei sunt aceia cari vreau să întroneze în viața publică socială principiile creștine, ei lucrează, ei se manifestă cași creștini intransigenți, combătând curentele și mentalitățile anticreștinești și păgânești de azi. — Se zice: *pe terenul vieții sociale publice*: adică nu numai în biserică vreau să se arate creștini, ci fiind ca toate manifestațiile vieții naționale și publice să fie străbătute și imbibate de acel spirit creștinesc ce se desprinde din litera și textul sfintelor Evanghelii. — Se zice: *în directă atârnare de ierarhia bisericească*: deoarece, deși A. G. R. U. e o societate a mirenilor, totuși, deoarece scopul ei a religios, ei nu pot lucra de capul lor, ci trebuie să urmeze îndrumările ierarhiei bisericești, cu atât mai vărtos că mireni nici nu pot ști cari sunt acele principii cari trebuiesc reîntronate în viața publică. Creștinismul îl învață și-l propune biserica învățătoare, preoții, fără de ei mireni nici nu știu ce este creștinismul și cari sunt învățăturile lui.

În sfârșit se zice: *cu scopul de-a încreștina societatea de azi*. Oricine vede, că societatea de azi nu e creștină cum ar trebui, pentru că principiile vieții creștinești nu se urmează nici în familie, nici în Stat totdeauna, nici de către singuratici. Ba creștinismul și Biserica care-l susține și-l propovăduiește sunt combătuți. Un spirit dușmănos bisericii și creștinismului s'a produs încă de pe vremea revoluției religioase a lui Luther, care întâiul a culezat a se ridica împotriva autorității bisericii și a învățăturilor creștine. Humanștii cari au urmat după el s'au întors la învățăturile și arta păgânească pe cari le admirau. Enciclopediștii și-au bătut joc de tot ce e sfânt, creștinesc și bisericesc. Revoluția franceză a proclamat principiul *liberalismului* și al *laicismului*. Filozofia modernă a continuat a dezvolta și a întemeia tot mai mult acest liberalism și laicism. Știința a divorțat de religie. Statul a isgonit religia din insti-

tuțiile lui, așa că religia și creștinismul au ajuns alungate și exilate numai în locul strâmt al conștiințelor și al bisericilor.

Adevărat că la noi în Statul român nu s'a ajuns chiar până la separarea Statului de biserică; religia n'a fost declarată încă *afacere individuală, privată a fiecăruia*, dar sunt semne că mergem într'acolo. Oculă, puterile ascunse dușmane creștinismului subsapă zi de zi temelile religiei și ale bisericii în orânduile Statului nostru. *Statul suntem noi și pe urmă vom ajunge că noi în statul nostru nu vom avea religia noastră, ci vom avea religia bolșevismului, adică nici o religie, nici un Dumnezeu*, numai brutalitatea sălbatică, animalică; pentru că unde nu-i D-zeu și nu-i religie, cel mai oprește pe om să nu devină *brută ordinară*, josită și sălbatică? Pildă ne este Rusia, unde creștinii au deprins mult bigotism, dar n'au avut religie conștie, și-au ajuns acolo unde sânt ei: diavolul sugrumă pe creștini și-și bate joc de sfânta lege creștinească. Asta ne trebuie? Vom ajunge încurând, dacă cu un ceas mai înainte nu ne vom deșteptă și nu ne vom organiza în A. G. R. U., al cărui scop e tocmai împiedecarea unei atari nenorociri.

Prin urmare rău fac aceia cari cred ori acuză A. G. R. U. că e o acțiune de proselitism, de luptă confesională. Nu, el e o activitate, o operă constructivă: e *organul de deșteptare și de întărire a conștiințelor împotriva dușmanului secular al creștinismului: ateismul, necredința și alte lucrări de ale celui rău.*

A. G. R. U. și asociațiile pur religioase.

Din cele spuse până acum reiese că A. G. R. U. sau Acțiunea Catholică nu e o societate religioasă în înțelesul că activitatea lui se restrânge și se exhaustă prin devoțiuni religioase săvârșite în biserică. Nu. A. G. R. U. este o societate care lucrează în public, afară de biserică, în viața comună, de toate zilele. Membrii lui nu se adună în biserică să facă rugăciuni. O pot face, dar de-ar face numai aceasta, de s'ar mărgini numai la aceasta, și-ar uita scopul principal și nu și-ar face datoria față de marile probleme și idealuri ce trebuie să-i însuflească: regenerarea vieții publice, încreștinarea societății întregi, în toate fibrele ei. Scopul lui principal e apostolatul *social*.

A. G. R. U. ca Acțiune Catholică se deosebește de societățile strict religioase, cum sunt *Congregațiile Mariane, Soc. Rozarului, Soc. Preasfintei Inimi*, etc. din mai multe puncte de vedere. Se deosebește a) din punct de vedere al scopului, b) al mijloacelor de activitate, c) al duratei, d) al conducătorilor și e) al locului unde s'adună.*)

a) *al scopului*: A. G. R. U., cum am zis, are de scop să desvolte un puternic *apostolat social* prin afirmarea, răspândirea, realizarea și apărarea principiilor creștine-catolice în viața individuală, familiară și socială; pe când asociațiile religioase au întâi de scop

lăudarea lui D-zeu și perfecționarea sufletului propriu al membrilor prin rugăciuni, cântări, predici și alte fapte bune creștinești. Cercul de activitate al Agrului e mai larg, e mai public, mai profan la întâia vedere, dar e condus de acelaș spirit și idee mare a străbaterii principiilor creștinești în toate fibrele societății. La A. G. R. U. poate fi membru și cine nu se poate ori nu vrea să se lege să ia parte regulat, în fiecare săptămână, să zicem, la niște practice religioase, ci e destul dacă se ține creștin și sprijinește și se însuflește pentru ideea mare a A. G. R. U.-lui, carea e: biruirea și răspândirea principiilor creștine pe toate terenele. Se recere totuși însă ca și membrii A. G. R. U.-lui să fie creștini practicanți, adică supuși și jitori ai principiilor creștine și ai legilor bisericii: că ci ce folos că se însuflețe cineva pentru biruirea creștinismului și el nu trăiește creștinește. Ceeace mărturisește cu gura și cu inima, desminte cu faptele și cu viața. Deci și Agristul trebuie să fie și să se nizuască a fi un creștin perfect. De nu poate și nu e obligat să facă mai mult decât îi cer *cele 10 porunci dumnezeiești și cele 5 bisericesti*, e obligat a face ceea ce cer acele.

b) cu privire *la mijloace*: Asociațiile religioase lucrează cu mijloace religioase, bisericesti: cântări, rugăciuni, lecturi pii etc. cum am zis. A. G. R. U. lucrează și cu mijloace lumești, cum sunt: presa, școala, întruniri publice, conferințe, proteste și intervenții la autoritățile publice, când drepturile bisericii ori ale creștinismului s'ar vătăma.

c) cu privire *la durată*: Dacă n'ar fi împrejurări așa mașteră în viața publică, dacă Statul în conducere și legi s'ar inspira din principiile creștinești, dacă toate s'ar îndrumă, și rezolvă potrivit principiilor religiei creștine (adică chestia școlară, familiară, drepturile femeii, protecțiunea minorilor, presa, drepturile muncitorilor etc.), n'ar fi nici o nevoie de Acțiune Catholică și creștină; Acțiunea Catholică (A. G. R. U.) nici n'ar trebui să fie, ar putea încetă. Dar acțiunea asociațiilor religioase nu poate și nu va încetă niciodată, deoarece cât va fi D-zeu și om, omul totdeauna va trebui să se perfecționeze pe sine la lumina principiilor creștine, pentru că moștenească acea făgăduință fericitoare, care este fericirea de veci.

d) cu privire *la conducători*: Conducătorul unei asociații religioase este preotul, deși ajutat poate de mireni, dar răspunderea pentru cele ce se fac în ea este a lui. Acțiunea Catholică însă e condusă și făcută de mireni; preoții pot să le ajute și să-i asiste, dar cei ce într'adevăr realizează scopurile ei sunt mireni, laicii, cari au și răspunderea.

e) cu privire *la loc*: Societățile religioase își desfășoară activitatea și programul în *biserică*; acolo e locul lor genuin; Acțiunea Catholică în publicitate, în viața socială, pe toate terenele ei.

Așa dară nu trebuie confundată Acțiunea Catholică (A. G. R. U.) cu o societate religioasă, pietistă, când ea vrea și trebuie să fie o acțiune a întregului laicat catolic pentru reintegrarea lui Cristos în viața publică, familiară și individuală.

A. C. nu trebuie confundată nici cu politica, dar despre aceasta în numărul viitor. P. Dr. Tăutu

*) v. Civardi p. 27 urm.

Catolicismul în ofensivă

Acesta e titlul unui articol al Universului din 6 Noembrie 1930. În acest articol se vorbește și de călugări franciscani, cari actualminte au început a lucra pe un nou câmp de activitate în ținutul Bihorului. Deoarece autorul articolului are câteva insinuări necorecte, voesc să lămuresc publicul românesc și să fac lumină într-o chestie vitală a țării, care este *chestia religioasă*.

Cât privește titlul articolului, mi-e foarte simpatice și-l adoptez și eu în întregime, dar nu așa cum este în concepția autorului suspomenit. Da, *catolicismul este în ofensivă* și între soldații lui sunt și călugării franciscani, dar *Ofensiva catolicismului* descrisă de Universul nu este bine determinată și e socotită ca o pornire revoluționară împotriva țării și a neamului românesc; eu însă voiu dovedi că *ofensiva catolicismului tinde spre salvarea și adevărata fericire a neamului românesc*.

Întâiul Sfânt care înflăcărat de duhul apostolic a avut ideea și curajul să trimită pe ucenicii săi în lumea întreagă ca să predice omenirii „*Pacea și Binele*“, a fost desigur Sf. Francisc din Assisi.

Și ucenicii smeritului *Crainic al Marelui Rege*, au pornit în lumea toată și s'au împrăștiat prin toate meleagurile pământului, ducând cu sine flacăra dragostei lui Hristos și predicând popoarelor *adevărata pace și adevărata bine* care nu se poate găsi decât *în cunoștința Adevăratului Dumnezeu și în slujba Lui*.

Și iubita și scumpa noastră țară a fost străbătută în lung și în lat de ucenicii și fiii Sfântului Francisc de Assisi, și ea s'a încălzit la focul credinței lor și în decursul viacurilor vitrege i-a avut de tovarăși credincioși și nedespărțiți.

Astăzi când scumpa noastră țară respiră aerul curat al libertății și se bucură că cea mai mare parte a fiilor ei sunt uniți între aceleași hotare și sub acelaș sceptru, și fiii Sf. Francisc se bucură, și astăzi, mai mult ca oricând, caută să conlucreze cu toți oamenii plini de ideal și de dragoste adevărată de țară, ca ea să propășească, să înflorească și să ajungă la fericire și strălucire.

Acei cari ponegrec și vorbesc rău despre activitatea franciscanilor în țara noastră, acei cari îi învinovățesc de planuri ascunse și egoiste, se înșală.

Dacă până mai dăunăzi asemenea păreri ar fi putut fi crezute de cei naivi, deoarece franciscanii din veacurile trecute au fost misionari străini, astăzi când franciscanii din țara noastră românească sunt români, asemenea păreri sunt o urâtă baljocură împotriva adevărului.

Pentruca să știe toată țara românească cine sunt și ce vor franciscanii români cari locuiesc între hota-

rele ei și ceice din împrejurări de forța majoră, locuiesc în străinătate, facem următoarea declarație solemnă, pe care la nevoie o vom iscăli-o chiar cu sângele nostru:

„Noi franciscanii români, suntem și jurăm să fim fii devotați ai țării românești și vom munci din răspuțeri și vom face orice jertfă pentru binele și propășirea ei.

Și deoarece știm că țara noastră românească nu va ajunge niciodată la adevărata fericire și propășire decât atunci când toți fiii ei vor îmbrățișa adevărata credință a lui Hristos și o vor practica după cum cere El: Noi franciscanii români, jurăm că vom lupta pe toate căile, ca poporul nostru românesc să ajungă la lumina adevărului și să-l îmbrățișeze spre fericirea lui. Toate partidele politice strigă în gura mare că dacă vor ajunge la putere, vor face țara fericită, dar când ajung la cârmă, țara rămâne tot nefericită.

Noi franciscanii strigăm că dacă țara va îmbrățișa adevărata credință a lui Hristos și va trăi după preceptele ei, va ajunge cu siguranță la fericire și la strălucire, pentru că atunci fericirea și strălucirea nu va fi opera oamenilor slabi și ticăloși, ci opera Dumnezeului cel Atotputernic.

Dacă noi franciscanii căutăm să ne dezvoltăm și să ne înmulțim, o facem numai cu scopul ca să înmulțim numărul apostolilor și să răspândim în toate unghiurile țării, adevărata Pace și adevăratul Bine. Aceasta este declarația noastră de ideal sublim patriotic ce ne va călăuzi în munca noastră de apostolat și de jertfă.

S'au alarmat unii că franciscanii din Moldova au pășit în ținutul Bihorului ortodox și zic că „*au și început o fină acțiune prozelistică, mascându-și tendințele cu flamura culturii pe care o agită în ochii țărănilor naivi*“. (Articol din Universul, Joi 6 Noembrie 1930).

Dar dece nu se alarmează când în acelaș ținut au năvălit baptiștii și pocăiții unguri, subvenționați cu bani străini, cu scopuri subversive, cari tind să slăbească și să năruie temelile existenței naționale? Dece nu se alarmează când se fac congrese baptiste, cum a fost cel recent dela Cluj, unde un reprezentant străin a declarat că baptiștii o duc foarte bine în România și că se dezvoltă în pace și că 60 la sută dintre baptiștii din România sunt de origine română? Dece nu se alarmează când în acelaș congres s'a dovedit că majoritatea românilor baptiști sau pocăiți sunt tocmai din ținuturile Bihorului și ale Banatului? ... Se vede însă că între apărătorii ortodoxiei românești sunt foarte mulți greci pripășiți pe vremuri pe plaiurile noastre cari își dau acum aerele de mari români și fac pe șoviniștii neînduplecați.

Grecii din Constantinopol au zis că preferau mai bine să stea sub semiluna și sub turbanul turcesc decât sub tiara Papii dela Roma.

Grecii din România zic că preferă mai bine să devină protestanți, calvini, baptiști, pocăiți, adventiști, decât catolici. Da, dintre toate neamurile pripășite în țara noastră, nici unul nu ne-a supt alăta și nu ne-a îngenunchiat așa de umilitor ca grecul fanariot și până când n'am scăpat de dânsul nu ne-am putut ridică.

Un pas l-am făcut, ne rămâne să-l facem și pe-al doilea, să scuturăm adică și mentalitatea tari-saică bizantină ce ne-a rămas dela dânsul și să revenim la seninătatea adevărului, pentruca să fim pe deplin liberi în țara noastră.

Să ne aducem aminte că suntem *romani* și că romanul nu s'a împăcat niciodată cu jugul străin. Să fim stăpâni deplin pe noi înșine și să nu fim sclavii unor idei infiltrate de ura grecească în sufletul nostru latin în timpuri de urgie.

Românul s'a născut creștin catolic cu credința venită dela Roma și a rămas în această credință și a mărturisit-o și a practicat-o, în limba lui latină, până când n'a fost subjugaț de bulgarii slavizați și vânđuți trufiei din Bizanț.

Românul s'a despărțit de credința romană inconștient și fără voia lui. *Ce interes are să asculte mai bine de Constantinopol decât de Roma? Roma cel puțin îi vorbea în limba lui, îi slujea în biserică în limba lui, pecând bulgarul și grecul îi vorbea în slavonește ori grecește, îi slujea într'o limbă pe care n'o vorbea și nici n'o înțelegea.*

Dar i s'a impus sub pedepse grozave și acest lucru a durat sute de ani până la epoca renașterii naționale, când, făcându-se unirea românilor din Ardeal cu Maică Roma, tineri români au plecat dornici după învățătură curată la cetatea eternă și acolo ei au învățat și au găsit că ei sunt urmașii romanilor și deci frați cu toate popoare de gintă latină.

Intorși în țară ei au fost nu numai apostolii credinții strămoșești, adică *credinții romane*, ci și apostolii *românismului*. Prin ei poporul român a aflat că în vinele sale curge sânge de roman, sânge nobil, sânge de popor liber, sânge de popor merit *ca să domnească*, iar nu ca să trăească în sclăvie trupească și sufletească.

Prin ei s'a introdus din nou în biserică *limba română* în ciuda tuturor grecizanților, prin ei poporul român a revenit la matcă. Deci greșit spune Domnul Iorga că „*Biserica unită se rupe tot mai mult de românism și se îndreaptă tot mai mult spre catolicismul pur și absolut*”. (La desbaterile Constituției). Biserica unită, nu numai că nu se rupe de românism, dar ea este *autoarea și luptătoarea românismului celui mai curat*, pentrucă ea ne-a adus aminte că suntem *români* și pentrucă ea luptă ca să scuturăm și

jugul străin al ideilor strâmte și meschine bizantine și să respirăm odată aerul curat și sănătos al ideilor largi și mărețe ce ne vine din atmosfera cea luminată de Soarele Adevărului Veșnic. Să nu se sperie autorul articolului din Universul, că biserica unită ar fi pricina *slăbirii puterilor de coeziune și de rezistență națională a statului românesc*. Biserica unită dimpotrivă, luptă pentru cauza națională în chipul cel mai ideal. Istoria nu se poate falsifica așa de ușor cum cred unii.

„Deci pun punctul pe *i* și formulez teza mea zicând:

„*Ceice lucrează pentru întoarcerea românilor la religiunea strămoșească romană, adică catolică, lucrează pentru românismul cel mai curat și fac opera cea mai puterhică; pe când ceice lucrează pentru păstrarea ortodoxiei actuale, nu lucrează pentru românism, căci această ortodoxie este străină de sufletul și de origina românilor*”.

Mi se va spune că românul ține la ortodoxie ca la viața lui. Acestora le răspund că românul de fapt ține la un complex de superstiții îmbrăcate într'o mască de creștinism **sui generis**, denumit **ortodoxie**, pentrucă a fost lăsat în ignoranță în chestia religiei și despre catolicism nu i s'a vorbit decât prăpăstii.

Precum poporul român a înțeles foarte bine glasul apostolilor cari îi aminteau origina sa romană și prin sforțări, lupte și jertfe eroice a ajuns să-și capete libertatea la care avea drept și locul său de cinste într'ale lumii ginte mari; tot așa va înțelege bine și glasul sincer al adevărului în ceea ce privește *religiunea firească a lui*.

Ne trebuie însă apostoli sinceri, devotați și desbrăcați de orice influență politică și de orice interes sau sentiment pățimas, de orice antipatie, de orice prejudiciu.

Pentru cunoașterea originii și a drepturilor firești, românul a ascultat glasul adevărului venit din Roma; pentrucă n'ar ascultă acelaș glas care îi amintește că și sufletește în ceea ce privește religia e tot roman? Pentrucă în această privință ascultă tot glasul Fanarului odios, ori glasul acelora cari sunt străini de marea gintă latină? Oare vor putea da lumină curată teologilor ortodoxi universitățile protestante din Germania, ori cele anglicane din Anglia cari propagă raționalismul și ateismul?

Dece vă temeți de Roma? Acolo trimeteți pe tinerii voștri, căci acolo vor găsi lumina adevărului și curăția credinții. Roma îi va învăța teologia sfinților Ioan Damaschin, Atanasie, Ciril, Vasile cel Mare, Ioan Gurădeaur, Maxim, Teodor și a tuturor celorlalți sfinți răsăriteni la cari țineți alăta și pe cari îi cinstiți cu alăta dragoste în liturgia voastră. Roma nu umblă cu înșălăciuni, ea nu mutilează cărțile și textele, ea nu le schimbă înțelesul lor curat și genuin. Teologii greci foțieni au pus pe acești sfinți la uitare, cărțile lor le-au transcris cum au vrut și textele lor le-au

schimonosit cum le-a plăcut în interesul lor. Indreptați-vă spre Roma, spre Farul Luminii Veșnice care ne duce sigur la Portul Mântuirii.

Și munca lor n'a fost zădarnică, *căci fii ai acestei țări au îmbrățișat tagma lor și au plecat la Roma să învețe a fi romani cu trup și cu suflet.* Acești fii ai țării românești întorcându-se înapoi dela Focarul Adevărului, vreau să împărtășească și confrăților lor din focul ce-i mistue. Și iată dece, părăsind văile mănoase ale Moldovei, leagănul franciscanilor români, acești urmași ai Sărăcușului din Assisi, care obișnuie să se numească el însuși *Crainicul Marelui Rege*, au pornit spre meleagurile Ardealului, vestind tuturora *Pacea și Binele și îndreptând ochii românului spre Roma.*

Nu vă temeți, acești franciscani sunt români cu trup și cu suflet și nu doresc și nu muncesc decât pentru adevăratul bine și pentru adevărata fericire a țării românești.

* * *

Am scris acest articol pentru a combate aserțiunea articolului din Universul (6 Nov. 1930) „*Catolicismul în ofensivă*” cumcă franciscanii conventuali cari lucrează în ținutul Bihorului ar fi membrii unui ordin nou călugăresc introdus în țara acuma. Acești franciscani sunt membrii unui ordin cari lucrează în țară dela închegarea principatelor, deaceia n'aș greși spunând că *acest ordin are dreptul cel mai vechiu de cetățenie românească.*

— Articolul din Universul, cu cuvinte făjarnice bizantine, ponegrește activitatea acestor franciscani printre țărani din Bihor. Dar faptele sunt altele. Celce aruncă cu noroiu în soare, nu murdărește soarele, dar se murdărește pe sine însuși.

— Universul mai spune că prin nepriceperea guvernărilor noștri, catolicii au dobândit un Concordat care le deschide toate căile de ofensivă împotriva bisericii neamului românesc.

Greșește Universul, după adevăr ar fi trebuit să scrie, *împotriva bisericii neamului grecesc sau fanariot.* Biserica de drept a neamului românesc nu poate fi alta decât *biserica care are credința cea curată și genuină a Romei.* Aceasta am dovedit-o cu prisosință în rândurile de mai sus.

Mai zice Universul că *biserica românească a Blajului se apropie tot mai mult de catolicismul cosmopolit, pierzându-și caracterul național.*

Și aci greșește autorul faimosului articol. Biserica românească a Blajului nu se apropie de catolicism, ci ea este catolică, și prin însuși faptul că este catolică, are adevăratul caracter național român.

Tot în acel articol se mai spune că *toată această mișcare tinde la suprimarea succesivă a ritului ortodox din biserica unită și la trecerea definitivă a acesteia în sânul bisericii catolice.*

Aci autorul articolului o brodește urit, căci bise-

rica unită n'a avut și nici nu are nici un rit ortodox, și ea prin unire a trecut deodată și de-antregul în sânul bisericii catolice.

Zic că n'a avut nici un rit ortodox, deoarece ritul așa zis ortodox, este un rit catolic dela începutul locului, este ritul răsăritean al *Sfântului Vasile cel Mare, Sf. Grigore, Sf. Ioan Gură de Aur etc.*, cari erau și au murit catolici în unire cu scaunul Sfântului Petru dela Roma.

Poate autorul susnumit înțelege prin *rit ortodox* mârâiala pe nas a unor popi, ori sutele de cruci îndrugate la repezeală, cari numai formă de cruce n'au; sau poate procesiunea de colaci și de colivă la morți cu toate podurile de pânză la răsântii? Poate mai socoate rit ortodox binecuvântarea căsătoriei divorțaților și scoaterea părțicelelor pentru cazuri de răzbu-nare etc?

Acestea eu le socot abuzuri, superstiții, pe cari uniții nu pot și nu vreau să le admită în ritul lor catolic.

Dacă autorul nesăratului articol din Universul spune vr'un adevăr, deși incomplet, acesta este cuprins în rândurile din urmă prin cari declară că *ilustrii bărbați de stat ortodoxi sunt lipsiți de pasiunea religioasă*, (mai bine zis, de convingerea, de dragostea și de interesul pentru religie), *ci și marea majoritate a clerului ortodox, atât superior cât și inferior.* Da, se face paradă de religie, se face înscenări pela Cameră și pela Senat când e vorba de vre-o lege sau vre-o dispoziție ce atinge biserica ortodoxă; se strigă în gura mare și se scriu coloane întregi de ziare când vre-o domnișoară drăguță scapă din ghiarele vr'unui monstru și se face catolică sau chiar călugăriță; se fac demonstrații când e vorba să se dea vr'un drept catolicilor etc., dar atât tot.

Munca apostolică, întemeiată pe credință, pe spirit de jertfă și de ideal, e puțină. *Munca preoțimii ortodoxe este munca funcționarului care muncеște în mod mecanic pentru o pâine și pentru o pensie la bătrânețe.* Dovadă sunt toate congresele preoțești în cari, în fond, nu se fratează decât despre chestia salariilor. Chestiile religioase și culturale sunt de mâna a doua și mai mult un paravan sau niște culise frumoș zugrăvite, cu cari să acopere mizeria și ticăloșia reală.

Și toate acestea nu dovedesc altceva decât că biserica ortodoxă este o ramură ruptă din pomul cel viguros și plin de viață al bisericii catolice și ca atare n'are viață, fiindcă îi lipsește seva trebuincioasă, adică harul și asistența lui Dumnezeu.

Autorul articolului faimos în fine se iscălește cu inițialele D I. T.

Eu presupun că aceste inițiale sunt urmate de câteva silabe cu terminație românească, cari ar arăta, cel puțin aparent, că persoana este de origină română. Dacă aș fi răutăcios, aș adăoga câteva sufixe fanariote, prea cunoscute în țara românească și astfel aș compromite pe bietul om.

Preot Iosif Tămăcel
franciscan, absolvent al Facultății Teologice din Roma.

NB. Autorul roagă călduros toate direcțiunile ziarelor și revistelor catolice, ca să reproducă acest articol, spre a fi cunoscut cât se poate mai mult de românii noștri.

Antisemitismul

Realizarea speranțelor messianice și restaurarea națională a lui Israel.

Este lucru știut, că iudeii până'n ziua de azi au împreună așteptarea messianică cu ideea restaurării lor pământești. Chiar și apostolii, înainte de pogorîrea Spiritului Sfânt, își închipuiau împărăția anunțată de Isus ca o împărăție pământească a lui Israel: fiii lui Zevedei vreau să fie miniștri în această împărăție, gloatele vreau să-l proclame pe Isus rege și apostolii încă și după înviere și imediat înainte de înălțare îl întreabă pe Isus: „Doamne, au în vremea aceasta vei să așezi împărăția lui Israel?” (Fapt. I, 6).

Și într'adevăr restaurarea națională a lui Israel este unul din obiectele cele mai asidue ale prorociilor și astfel nu e mirare, că a devenit elementul cel mai popular al speranței messianice. Dar dacă vom apropia aceste speranțe pământești de ideile fundamentale ale speranței messianice așa cum rezultă, ele din proroci, vom vedea numai decât, că acele speranțe pământești, — între cari locul principal îl ține restaurarea națională, — sunt caducare, sunt de o importanță secundară. Dreptatea individuală pusă la temelie împărăției messianice, surparea poporului până la nimicirea totală pentru fărâdelegile lui, nu par a fi după planurile lui D-zeu o garanție absolută pentru restaurarea națională a Israelului. Și că într'adevăr contemporanii profeților așa au înțeles prezicerile, ni-o dovedește faptul, că după robia Babilonului sufletele bune, ca să colaboreze la pregătirea operei messianice s'au constituit într'o comunitate distinctă de națiune și aceasta este fracțiunea, care se numește în proroci rămășița ce se se va mântui. Dar mai presus de toate caracterul universal al împărăției messianice, la care au să participe toate neamurile, implică abrogarea particularismului iudaic atât în domeniul politic, cât și în cel religios, pentru că menținerea lui ar fi fost cea mai mare piedecă la intrarea neamurilor în această împărăție, căci ar fi însemnat renunțarea la individualitatea lor națională și contopirea în neamul iudeesc. Dacă vom examina însă istoria biblică a poporului ales, vom rămânea surprinși de grija scrupuloasă, cu care toate instituțiile lui tindeau să-l izoleze de restul omenirii așa încât iudaismul prin structura lui intrinsecă ne apare incapabil de a exercita o astfel de atracțiune asupra celorlalte neamuri, ca el să devină instrumentul universalității împărăției messianice. De unde urmează, că după planurile lui D-zeu, Israel a avut rolul să păstreze numai comorile spirituale: *monoteismul și legile morale, cari consfințesc cerințele conștiinței*, pentru a aceste prin opera Messiei să devină apoi moștenirea tuturor neamurilor, iar nu ca el să-și extindă asupra tuturor egemonia politică și religioasă.

Afară de aceasta, dacă noi considerăm mai cu atențiune prorociile privitoare la viitorul temporal al poporului israelit, vom vedea, că realizarea promisiu-

nilor pământești proorocii totdeauna o condiționează de fidelitatea lui Israel către D-zeu. Proorocii pre-exilieni, — sperând, că pedeapsa cea mare ce o va îndura Israelul prin ducerea lui în robia Babilonului va purifica poporul și-l va îndruma în mod statornic pe calea cea bună, — vorbesc mai categoric de reîntoarcerea prosperității materiale. Dar proorocii post-exilieni, văzând, că zilele de mai înainte nu se mai întorc, că poporul jidovesc stăruie în cerbicia și păcatele sale tradiționale, declară fără șovăire, că fărâdelegile lui Israel întârzie opera milei d-zeești.

Din toate sămânțiile lui Iacob nu mai rămâne, decât sămânția lui Iuda și și aceasta din cauza infidelității sale către D-zeu, trăiește în mizerie și în sărăcie, așa, încât proorocii prevăd, că din Israel nu va rămânea decât atâtă, cât este necesar pentruca D-zeu să-și poată urmări înaltele scopuri spirituale, ce și le-a propus cu acest popor. Decadența și destrămarea națională merge tot mai departe, poporul își pierde independența, sceptrul cade din mâna lui Iuda, ajunge în mâna unui Idumeu, apoi prin distrugerea Ierusalimului națiunea este împrăștiată printre neamuri și de două mii de ani poporul ales de odinioară umblă rătăcind dintr'o țară într'alta, urmărit de detestarea și prigonirea tuturor. Poporul lui Israel din vina lui s'a lipsit pe sine de beneficiile promisiunilor temporale, cari trebuiau să formeze cadrul frumoasei speranțe. Ba și mai mult și aceasta trebuie să ne umple pe toți de groază, această națiune, care a fost depozitara promisiunilor, care a păstrat din naufragiul universal monoteismul și speranța messianică, prin fărâdelegile ei s'a expus, ca să fie exclusă ca națiune dela sfânta speranță până la sfârșitul lumii.

Iată deci, că speranțele messianice se pot realiza, după genuina doctrină a profeților și fără ca promisiunile temporale să se împlinescă, dacă Israel se va arăta nevrednic față de ele; iată, că împărăția messianică nu implică egemonia politică și religioasă a poporului jidovesc, ba acesta poate să fie chiar exclus ca națiune din ea. Și precis aceasta s'a și întâmplat.

Dr. Grigorie Pop,
canonic.

Nou! Nou! Nou!
Cărți de rugăciuni
de Ioan Genț,

legătură supralux, se găsesc la Seminarul teologic, Oradea, dela 200 până la 350 Lei ex. Legătură piele fină, neagră, colorată, cauciuc, cu și fără copcii!

Documente privitoare la viața Episcopului Ioan Inocențiu Clain

I. Un manuscris autograf al lui.

Urmarea luptei și a stăruințelor supraomenești ale acestui mare arhieru, pentru a dobândi drepturi omenești pe seama poporului său, au avut, precum se știe din istoria vieții lui¹⁾, ca urmare îndepărtarea lui din scaun și fuga la Roma, unde a trăit retras din mica penzie de 1200 fl. pe an, ce o căpăta regulat din beneficiul episcopesc din Blaj.

Cât timp a stat în Roma pe lângă corespondența cu pretenii săi de acasă²⁾, se mai ocupa și cu cetrea clasicilor latini și a scriitorilor bisericești și extragerea din ei a lucrurilor cari i-se păreau mai de folos și mai însemnate. Un atare extras din clasicii latini, după cum scrie Bunea³⁾, se păstrează în biblioteca Colegiului rutean din Roma.

Nu de mult am avut și noi fericirea să aflăm în posesiunea domnului Dr. Aurel Albini primarul com. urbane Aiud, care cu multă grijă și pietate păstrează un număr însemnat de opuri vechi teologice, filosofice și literare, rămase dela unii dintre membri decedați ai episcopului Clain, pe care îl descriem în următoarele:

Este un volum în 4° de 132 foi nepaginate, legat în piele dar cam mâncaț de cari; cu călcâiul împodobit cu flori aurite cam șterse. Hârlia tare și durabilă, asemenea pergamentului, scris cu litere mari și ușor de citit. Pe foaia întâia este însemnat:

Opera misericordiae ac charitatis continen (tur);
Visito, poto, cibo, redimo, tego, colligo, condo.
Spiritualia: *Consule, carpe, doce, solare, remitte*
(fer) ora
Solve jubente Deo terrarum Patre catenas,
Qui facis ut pateant celestia regna Beatiss.

Urmează un mic viers de 2 șire, în limba italiană, închinat de cineva mareșalului austriac Daun, actual atunci când trăia acel vestit general, dar fără însemnătate acum.

Pe pagina a 2-a este extrasă din opul cardinalului Bona: *De rebus liturgicis*, T. II, Lib. I. Cap. 25, pag. 339 o îndrumare pentru diaconi, în versuri latinești, apoi: *Descriptis Ioannes Klain Romae anno 1769 13 Ianuarii.*

Acest Ioan Clain (Klain) a fost nepotul episcopului, care a petrecut cu dânsul în Roma în tot timpul exilului lui.

Pe foaia 3-a scris de mâna episcopului Clain: *Epitaphiorum, Imperatorum, Pontificum, Regum et aliarum formosarum personarum rerumque Car-*

¹⁾ Dr. A. Bunea: Episcopul Ioan I. Klein, Blaj, 1900.

²⁾ Dr. I. Radu: Manuscrisele bibliotecii episcopiei gr. cat. rom. din Oradea M. București 1923 p. 47—48 și A. Bunea op. cit. p. V. — VI.

³⁾ Op. cit. pag. 267.

mine sive heroice sive elegiaco expressarum, ex toto Baronio in historia Ecclesiastica collectarum descriptarumque per ma Ioannem Inocențium Klain L. B. de Szaad Valachorum, Graecorum, Ruthenorum et Rascianorum per Transilvaniam etc. etc. olim Eppum Fogarasiensem S. C. Regiae Mttis. Consiliarium etc. hic Romae commorantem. Anno Christi 1755.

Conține epitafii, sentințe, imnuri etc. privitoare la papi, împărați și alte persoane renumite în istorie, copiate din analele Bisericii catolice scrise de celebrul istoric cardinalul Cesar Baroni (1538—1607).

Din anul 370 copiază câteva strofe din imnul de laudă scris de către S. Paulin de Nola în cinstea amicului său Sf. Nichita Remesianul numit Apostolul Românilor, confundat însă de unii cu Sf. Nichita Gotul, (Cu privire la Sf. Nichita vezi articolele publicate din partea d-lui profesor Dr. Ludovic Tăuta în revista: „Cultura creștină“ din Blaj anii 1924 și 1925).

Semnalând acest manuscris credem că am făcut un bun serviciu memoriei în veci neperitoare a lui Ion I. Clain și în acelaș timp și istoriografiei bisericești.

II. Un document privitor la tulburările religioase din veacul al XVIII-lea.

Credem că tot de mâna lui Ioan I. Clain este scris și un Raport sau Proces verbal (neiscălit, poate să fie numai concept) datat din Sibiu la 20 Aprilie 1744, referitor la tulburările provocate de către vestitul călugăr agitator Visarion¹⁾, de următorul cuprins:
„Sibiū Aprilie 20 de zile 1744 (Cu cirile).

„Inaintea Mării Sale Domnului Ioan Inochentie Klein L. B. dela Sad Episcopul Făgărașului și Sfintei Crăieștii Mării Sfetnicu etc. a Preaci (nstitului) Arhimandrit și Protopop Leontie Moșcona²⁾, Cinstitului Protopop Nicolae Balomireanul³⁾, venind judele (primarul) din Săliște anume Stan Boarcea cu vro oare câțiva bătrâni deacolo și întrebândușă despre călugărul cel prins acolo anume: Visarion Sarai, ceau făcut adecă și ceau învățat fiind el întrecutele zile în Săliște, au mărturișit întracesța chip:

„După ce atunci ar fi venit în satul nostru acel

¹⁾ Despre Visarion și isprăvile lui vezi: Dr. A. Bunea Opul citat, Cap XI. La Săliște pag. 159.

²⁾ Archimandritul Leontie Moschonas de origine grec din insula Naxos, unul dintre cei dintâi călugări ai Mănăstirei Sf. Treimi din Blaj.

³⁾ Protopopul Nicolae Pop din Balomir (jud. Hunedoara), om de încredere al ep. Clain, care după fuga lui la Roma l'a numit vicar al său. După ce a fost lipsit de vicariat în anul 1748, a trecut la neunire și s'a făcut unul din cei mai mari agitatori în contra unirei. Vezi și cu privire la aceștia opul citat al lui Bunea, la paginile citate în indice).

CRONICI

călugăr, au început a întreba pe preoții noștri de poslanile cele de hirotonie, carii răspunzând că leau luat Măriasa Domnul Vlădică, un preot întraltă țară hirotonit și neunit sau arătat poslania lui; atunci acel călugăr au început a zice: acestai preot adevărat, iară preoții cei uniți, câți au botezat nus botezați, câți au cununat nus cununați, așijdirea și de alte tani (sic!) poate taine, au vorbit zicând și aceasta că ceau dat până acum, neștiind să fim iertați, numai deacum înainte, la besearca unită să nu meargem nici să dăm de pomană, nici preoții până or rămânea uniți să nui ținem, că întramintrile vom fi toți afurisiți.

„Aduga și judele numit dechilm zicând, că iar fi dat înainte acel călugăr să spue săteanilor să nu meargă la besearca unită nici să fie preoții cei uniți rămâind uniți, că vor fi afurisiți: încă de cândui el prins aici veniră oameni de ai noștri la dânsul leau zis să nu meargă la besearca unită. In sat când au venit la el pe toți iau blagoslovit, iară Moltivă au făcut oamenilor în câmp. Minune ca aceasta de sine au mărturisit spuid că au fost întră țară la un Mitropolit unit, care au spus săi aprindă lumina în barbă și nu sau aprins, iară el puind lumina aprinsă în barba Mitropolitului aceuia iau ars, și zisă că de ar fi avut atunci la dânsul cuțit lar fi junghiat.

„După aceasta spuindule Măriasa Domnul Vlădică cumcă acel călugăr tăgăduiaște, că el nar fi zis să nu meargă la besearcă; răspunsără oamenii mai sus însemnați și zisără: de va tăgădui aceasta înaintea noastră, noi ne vom ruga de Măriata să ne ierți, și ne vom ținea preoții noștri: întramintrile până vom rămânea uniți (cu toții strigară) nici cum nui vom ținea; că de nu ne vor ținea în leagea noastră, și a merge din țară afară, și măcar ce greutăți a ține gata sântem, măcar și sație să ne tae.

„Și din alte sate din Scaunul Săliști încă și din unele dintral Sibiului, aflândușă la această întrebare peste tot ca la vro 30 de oameni a șijdirea au strigat întrun cuvânt ca sălișteanii.”

Din acest document se vede, ca ce greutăți a avut să lupte episcopul I. I. Clain pentru apărarea bisericiei sale, și la ce fapte nesocotite poate fi dus de către agitatorii fără suflet un popor ignorant și fanatic. Și durere că nici azi după aproape 200 ani, se pare că nu suntem tare departe de acele stări!

Astăzi însă Visarionii nu mai vin dela Sf. Munte și din Sârbia, ci se cresc aici în blagoslovitul pământ al României Mari, și dacă sunt mai mânușați și mai pomadați. nu mult se deosebesc de cei vechi.

Dr. Iacob Radu,

— ATENȚIUNE! La Societatea „Sf. Ion Gură de Aur” Oradea, se află de vânzare cântecul cel mai potrivit împotriva pocășilor: „Creștin sunt” de Păr. Ion Gârleanu, pe note. Exemplarul 2 Lei, 100 ex. 120 Lei și porto.

Cuvântul Papii de Crăciun și Anul Nou.

In dimineața zilei de 24 Decembrie, ajunul Crăciunului, sacrul colegiu al Cardinalilor din Sfânta Cetate, în număr de 22, a prezentat Sfântului Părinte Papa Piu XI. urările și felicitările de Sfintele Sărbători și de anul nou, prin Cardinalul Decan Granito Pignatelli di Belmonte. Intre altele Eminentisimul Cardinal Decan a amintile diferitele prilejuri de bucurie din anul 1930, cum au fost mai ales Congresele Euharistice naționale și internaționale, apoi scrisorile Enciclice papale, prin care lumea catolică a putut ascultă învățătura sănătoasă și negreșelnică a reprezentantului lui Hristos pe pământ. Sfântul Părinte la urările Eminentisimilor Cardinali a răspuns cu un discurs de o mare însemnătate pentru întreaga Biserică.

Întreaga lume e astăzi într'un disechilibru social financiar, economic și industrial, care neliniștește atât viața particularilor cât și viața publică, și a ajuns la un așa grad, încât aminința chiar statele și popoarele cele mai bogate și mai tari. Această stare, zice Sf. Părinte, are origina din aceea, că oamenii nu caută adevărata pace. Oameni în relațiunile lor sociale și internaționale n'au ca normă rânduiala Proniei Dumnezești, ci mai mu mult îmboldul poftelor neînfrânate dupe bucuriile trecătoare. Sf. Părinte ia parte la toate suferințele oamenilor, ajutorându-i și cu rugăciunea către Cel Atotputernic și cu îndrumarea autoritară, ca reprezentantul legal al lui Dumnezeu pe pământ, și pe cât poate, chiar și cu sprijinul material. Cu prilejul Sărbătorii Nașterii lui Isus Hristos, adevăratul dătător de pace, el dorește lumii adevărata pace, care este numai pacea lui Hristos, și nu poate să aibă pacea lui Hristos cine n'are pace cu Biserica lui Hristos, care e Biserica Catolică: *Ubi ecclesia ibi Christus*. Îndeamnă Sf. Părinte pe toți, cari se bucură de pacea lui Hristos, să lucreze din răspuțeri, în concordantă cu Apostolatul erarhic, la răpândirea păcii lui Hristos în mijlocul tuturor oamenilor. Arată apoi cum oamenii greșesc în căutarea păcii, fie punând mai presus de toate bucuriile materiale; fie căutând o numai pe din afară, iar în inimă păstrând ură; fie făcând propagandă antifireliosă, sau chiar favorizând astfel de propagandă. Dupăce a făcut expunerea despre adevărata pace, făgăduiește că în curând va apărea o *Enciclică* foarte însemnată asupra Căsătoriei creștinești în raport cu condițiunile, cu nevoile și neorânduile de azi ale familiei și ale societății. Acestei Enciclice a dat prilej o căsătorie mixtă dintr'o o familie regească, care a fost greșit interpretată. Așteptăm noul document de orintare într'o materie atât de însemnată.*)

Enciclica a apărut și o vom da și în broșură separată.

Cuvântarea Exc. Sale nunțului Apostolic Angelo M. Dolci decanul corpului diplomatic, către Maj. Regele în ziua de Anul Nou.

SIRE,

Venirea Majestății Voastre la tronul României Mari a pricinuit o adâncă mulțumire în inima întregii Națiuni care salută în Augusta Persoană a Majestății Voastre pe continuatorul glorioaselor sale destine. Națiunea deasemenea se bucură de prezența Majestății Voastre pe tronul României, fiindcă este sigură că, mulțumită energiei, și capacității Majestății Voastre, dificultățile economice pe cât de serioase pe atât de generale, cari, în mod fatal, s'au resfrânt asupra României, vor fi ușurate astfel încât fara să revie la vechea ei prosperitate.

Corpul Diplomatic, al cărui tălmăciu am deosebita cinste de a fi, asociându-se la bucuria Poporului Majestății Voastre, are fericirea de a Vă reînoi sincerile sale felicitări.

Acum câteva zile a răsunat acest strigăt, care vibrează de aproape douăzeci de veacuri: „Pax hominibus bonae voluntatis,” strigăt care-și găsește adânc ecou în sufletul românesc.

Pacea, năzuința cea mai îndreptășiță a popoarelor, este astăzi, mai mult ca oricând, pavăza civilizației și cununa fiecărui progres adevărat. La umbra binefăcătoare a păcii se desfășoară, în chip armonios, toate energiile individuale și sociale, se echilibrează și se coordonează drepturile și datoritiile cetățenilor și ale popoarelor.

Insuflețit de aceste sentimente, Corpul Diplomatic are cinstea de a Vă oferi, în aurora anului nou, urările cele mai călduroase de fericire pentru Majestatea Voastră, pentru familia Regală și pentru mărirea și propășirea Nobilei Națiuni Române.

Spre un nou centenar. Anul acesta se împlinește al XV-lea veac dela Conciliul din Efes. (431), în care s'a proclamat contra greșelilor Patriarhului din Constantinopol, Nestorie, *maternitatea divină a Preacuratea Fecioara Maria.* Cu ocazia aceasta Preafericitul Părinte Piu XI. a adresat două scrisori, una Eminenței Sale Card. *Basilio Pompili,* Vicarul general pentru dieceza Romei, iar cealaltă Eminenței Sale Card. *Luigi Sincero,* Secretarul Congregației pentru Biserica Orientală, în care, după ce recheamă atențiunea tuturora asupra acestui eveniment, S. Părinte își exprimă augusta dorință, ca întreaga lume catolică, dar mai ales orientaliu cari se mândresc cu ocrotirea maternă a Fecioarei, să prăznuiască aceasta comemorare a Conciliului efesin. Aceasta, — zice scrisoarea papală — va ajuta mult la răspândirea devoțiunii mariane, și va face ca popoarele orientale, prin întrepunerea Mariei, să se întoarcă la sinul Bisericii Romane, al cărei primat atât de strălucit apare și în Sinodul din Efes. — Suntem siguri că aceasta dorință augustă va fi urmată și realizată și la voi. Vom reveni.

Iniințarea A. G. R. U.-lui în parohiile din Oradea. În ziua de 11 cor. s'a iniințat A. G. R. U. în cele două parohii din Oradea. *La parohia catedrală* s'a adunat un destul de însemnat număr de credincioși. După deschiderea adunării prin Rvs. *Emil Bran,* parohul I al catedralei, au luat cuvântul delegații Comitetului diecezan Rvs. *Dr. Grigrie Pop,* IIs. *Dr. Jacob Radu,* *Dr. Savu Marta,* *Dr. Victor German* și *Pr. Dr. L. Tăutu.* Mon *Pr. Vasile Barbul* paroh II *Dr. Bulgăr* și d-l *Ion Mezei* circulă listele de înscriere a membrilor. S'au înscris 2 fondatori, 3 pe viață, 47 activi, 2 ajutători. Comitetul s'a constituit astfel: Preș. *Dr. Marta Savu;* Vicepreș. *Dem. Marian,* *Iosif Fersigan;* secretar: *Dr. Gh. Bulgăr;* cassier: *Antonie Popoviciu.* Membrii în comitet: *Dr. Sever Erdélyi,* *Aug. Vlad,* *Ioan Mezei,* *Alex. Cuuc,* *Alex. Mureșan,* *Petre Mureșan,* *d-l Fekete,* *d-l Bica,* *Crainic Gheorghe,* *Florian Frențiu.* Listele s'au mai dat spre circulare pentruca toți credincioșii acestei parohii să se înscrie pentru o rodnică activitate.

La parohia *Oradea-Olosig,* după deschiderea prin Rvs. protopop *Gh. Maior,* care dejă în biserică explicase în cursul predicii rostul și însemnătatea A. G. R. U.-lui, iau cuvântul delegații Comitetului diecezan d-nii *Dr. Dumitru Chiș,* *Dr. Gelu Egri* și Rvs. *Gh. Maior.* După înscrierea membrilor: (4 fondatori, 11 pe viață, 52 activi, 2 ajutători) se constituie Comitetul astfel: Preș. de onoare: *Dr. Dumitru Chiș,* adv., decanul baroului, președintele comitetului diecezan; vicepreș.: *Dr. Vasile Oros* și *Dr. Ioan Voștinar;* secr.: prof. *Teodor Florea;* cassier: prof. *Ioan Buta;* membrii în comitet: *Dr. Romul Pop,* *Boer Victor,* *Jacob Niște,* *Dr. Vasile Maior,* *insp. Augustin Cosma,* *prof. Ion Pop,* *Michiș Vasile,* *Bianu Vasile,* *Mureșan Gh.,* *Maiorș Gh.,* *Hadgi Emil,* *Roja Ioan.* Listele circulă mai departe. Cele două organizații locale promit a fi pildă și model de activitate pentru organizațiile rurale. Le dorim spor la muncă și zel neîmpușinat. Programul de activitate va sta deocamdată lunar câte dintr'o conferință de propagandă. Comitetele se vor întruni în 8 zile pentru a fixa programul.

— **Moartea mareșalului Joffre.** În ziua de 3 Ianuarie a trecut la cele veșnice eroul dela Marna, mareșalul *Joffre.* Moartea lui a produs o adâncă impresie în întreagă Franța, deși era așteptată dela un moment la altul.

Mareșalul *Iosif Iacob Cesar Joffre* s'a născut la 12 Ianuarie 1852 în Rivesalles, în Pirinei, împlinea deci 79 de ani. După ce făcù primele studii se înscrie la politehnică în Woolwich. La etate de 18 ani, în războiul din 1870 luă și dânsul parte cași sublocotenent la apărarea Parisului. După războiu își continuă studiile, pe urmă trece în școala militară din Fontainebleau. A luat parte la construcțiile fortărețelor Parisului. A făcut servicii în diverse colonii franceze și mai pe urmă în Madagascar, pânăce în 1901 a fost numit general. La 10 ani după aceea de șef al Statului Major și ca atare a condus trupele franceze în războiul mondial din August 1914 până în Decem-

vrie 1917, când fu numit Mareșal al Franței, consilier tehnic al guvernului și mai târziu, *președintele consiliului militar superior interaliat*. În primăvara anului 1917 merse în Statele Unite, unde pregăti intervenția trupelor americane în conflictul mondial. După războiu a avut misiuni mai importante în Spania și România. Din 1920 trăi retras. Numele său e legat în mod deosebit de biruința de la Marna, unde după o luptă de 10 zile în Septembrie 1914 trupele vrăjmoșe fură înfrânate și astfel fu împiedecată năvălirea nemților asupra Parisului, învingere care avu o influință hotărâtoare asupra mersului ulterior al războiului.

Înainte de a lăsa acest pământ Joffre a voia să-și aranjeze afacerile cu D-zeu. Și acest fapt merită să fie relevat, mai ales că în decursul lungei sale cariere poate nu și-a adus aminte de originea catolică a familiei sale. Ba, când în 1911 a fost ales Șef al Statului Major, s'a spus că înaintarea sa n'ar fi străină de faptul că el nu era un elev de al lezuiților, cași Foch, sau un catolic franc cași Pau, Castelnau și aproape toți ceilalți capi ai Statului Major francez. Unii l-au acuzat că ar fi chiar masson. Dar el — zice *L'Osservatore Romano*, nu putea fi acel sectar pe care îl descriau sau îl nădăjduiau unii, dacă Clemenceau marele ateu, din 1911 până în 1914 l-a combătut în numele anticlericalismului radical; și dacă Joffre chemă, mai ales la începutul războiului, de colaboratori ai săi, oameni cu o vădită credință catolică, cași Castelnau, Foch, Gallieni, Weygand și alții. Abia se îmbolnăvi ceru să fie dus în clinica Fraților Misericordienți; își dădu seamă de primejdia în care se găsea, *chemă pe capelanul clinicei*, care în seara de 26 Decembrie, îl provăzù cu SS. Taine și îi administră și Ungerea de pe urmă. *Muri strângând în mâinile sale istovite Sf. Rosar*. Moartea-i creștinească e desmințirea cea mai categorică a acelor acuze. Și să mai fie apoi cari zic, că oamenii mari nu apreciază religia și credința! Fie-i partea cu dreptii!

Vindecare minunată la Lourdes. Se știe că Lourdesul (citește: Lurdul) este un loc unde se n'tâmplă vindecări minunate. În 1929, într'alte multe, iară s'a întâmplat o vindecare de o boală grea nevindicabilă de medici. Fericita persoană pe care a cerceta-o D-zeu prin Maica sa preacurată a fost d-șoara *Margareta Adam* din Gournal (Luxemburgul belgian), de 30 de ani. D-șoara Adam, sănătoasă până în 1928, în Februarul acestui an fu cuprinsă de dureri mari la rinichi și în șira spinării. Doctrorii constatară tuberculoză bilaterală la rinichi. În Iunie 1929 a ajuns în așa stare desperată, că medicii abziseră complet de-a o mai putea ajulă. Cu mare greutate fu transportată la Lourdes cu un pelerinaj. Primită în spitalul celor 7 dureri, în ziua de 5 Sept. 1929 scăldată în bazin ieși sănătoasă și mâncă cu apetit fără să mai simfească nici urmă de durere, nici la rinichi nici în șira spinării. În două luni se îngrășă 13 kg. În 6 Sept. 1930 d-ș. Adam se prezentă din nou la Lourdes unde Oficiul Constatărilor medicale, după ce

o vizitară mai mulți medici francezi, germani și americani (Dr. Carrel din New-York), o declară complet vindecată de tbc. bilaterală la rinichi, vindecare, care se făcu fără nici un mijloc terapeutic și fără nici o convalescență și deci e instanteneă și miraculoasă.

Crăciunul în Rusia sovietică. Din Moscova se confirmă știrea, că cu toată lupta înverșunată îndreptată împotriva sărbătorilor Nașterii Domnului, bisericile au fost tixite de credincioși Autoritățile au oprit participarea artiștilor delă Operă la cântările slujbelor bisericesti, au oprit și repaosul dominical. De 13 ani credința poporului rusesc, și în deosebi a catolicilor din Ucraina, e greu încercată din partea bolșevicilor cari se silesc să distrugă orice amintire a Crăciunului din inima poporului ucrainean. Strigătul Bisericii: „*omnia restaurare în Cristo Rege*“, care de câțiva ani răsună în întreaga lume creștină catolică, a ajuns și pe acele nefericite plaiuri. În 5 Dec. credincioșii catolici din Stanislao poli au prăznuit o sărbătoare în onoarea lui Christos Regele. Aceasta — zi e *L'Osservatore Romano* — e întâia dată că Isus Regele vine în mijlocul tinerimii ucrainiene, care a ascultat îndeosebi glasul aceasta al Bisericii plin de putere și de viață. Și aceasta trebuie să fie o mare mângâiere pentru acel nefericit popor, deoarece cum e *tinerimea, așa va fi și viitorul nașunii*.”

— **Asociația Tinerimei catolice chineze protestează împotriva unei legi nedrepte.** Asociația tinerimei catolice care își are sediul în Peking, a lansat un manifest protest împotriva noilor dispoziții cari opresc învățământul religios în școlile din Misiuni. Documentul acesta semnaleză un pas în viața Bisericii catolice din China, deoarece reprezintă primul paș al studenților catolici ai Chinei întruniți într'o organizație. Evenimentul acesta merită să fie relevat mai ales, pentru că în ultimii 25 ani viața acelei țări a fost îndrumată de studenți și tinerii de curând promovați. Iată și conținutul aceluia manifest.

„Tinerile și tinerii catolici, cei 284.792 studenți catolici din China, și toți cei ce studiază în străinătate, protestează împotriva intoleranței Guvernului Național în materie de educație. Decretele cari opresc studiul religiei și ceremoniile religioase în școlile noastre catolice din China sunt absolut împotriva dreptului natural, a Constituției chineze, a principiilor Dr-ului Juen Wen și a libertății cetățenilor Republicii chineze. Noi vrem ca religia să fie liberă propusă în școlile noastre. Noi vrem în școlile noastre să cinstim pe Dumnezeu cel iubit, pe Dumnezeu care a creat cerul și pământul. Nici un drept omnesc nu ne poate împiedeca să urmăm conștiința noastră. De aceea noi revindecăm, cu toată tăria, drepturile noastre de cetățeni chinezi”. Strălucit exemplu pentru mulți catolici din țări mai civilizate!

De-ale ortodoxiei. Congresul general al Asociației clerului „*Andrei Saguna*” ținut în 11 și 12 Nov. tr. la Brașov a hotărît, într'alte, inițierea unei colecte printre toți credincioșii ortodocși ai țării, și cu discul prin biserici, pentru ca să se vină într'ajutorul „*fraților*” din Maramureș, i.itorși, zic-se, în *massă* la sinul or-

odoxiei; ofertele trebuiesc trimise protopopului ortodox din Sigeth Mihail Muntean. Tot acest congres a hntărit ca biroul central să alcătuiască un *Memoriu* în care să fie cuprinse toate doleanțele bisericii ortodoxe române și o delegație să-l prezinte M. S.-le Regelui și guvernului țării. — (V. zi *Rev. Teol.* No. 11—12—1930, p. 481). Frații ortodoxi, cari sunt în continuă ofensivă față de noi pe toate fronturile, tot fac la memorii și agitații; noi, cari am putea umplea volume întregi cu doleanțele noastre, de ordin administrativ, școlar, agrar, etc, etc, tăcem și r. bdăm. De ce? Pentru că iubim aceasta fără și nu vrem să vadă și să zică streinii că în țara aceasta nimeni nu-i mulțumit și că sunt în ea continue hârțueli. Și de-aci se vede cine-și iubește țara mai mult: cei ce dușmănesc mereu ori cei ce rabdă în tăcere așteptând zile mai bune, zile, când vor vedea odată cei în drept că tot nu mai merge să se certe frații împreună și veșnicilor provocatori le vor da peste nas punându-i la locul lor pe cei năbădăioși.

Un comunicat al A. G. R. U.-lui Oradea. Comitetul diecezan al A. G. R. U.-lui roagă pe Preaon. protopopi și preoți să stăruiască mai departe la înființarea A. G. R. U.-lui în toate parohiile Diecezei. Programul de activitate e cel fixat în apelul ce li s'a trimis în 15 Nov. fr.: o adunare cu conferință și cu alte puncte instructive și distractive. În conferințe sau prelegeri să se insiste asupra scopului și natura A. G. R. U.-lui, precum și a altor subiecte potrivite pentru îmbogățirea cunoștințelor dogmatice, morale, biblice și istorice. Comitetele locale spre sfârșit de an vor raporta Comitetului diecezan despre activitatea lor.

Totodată ține să precizeze Comitetul diecezan că prestațiile ce se vor da membrilor activi în schimbul colizației vor fi: a) foaia diecezană „*Vestitorul*”, ori b) patru broșuri din bibl. Agrului, ori călindarul dela Blaj, după alegerea membrilor. Cei ajutători vor primi, cum s'a zis, două broșuri instructive la an. **COMITETUL.**

HONIG FRIDERIC

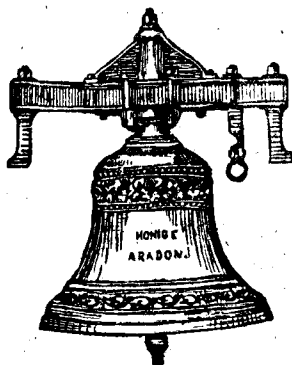
ARAD, SRTADA BARIȚIU 10—21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Condițiuni avantajoase de plată.

Fondată
la anul 1840.

BIBLIOGRAFIE

Păstorul și Turma (Hodegetica) de can. *Nicolae Brinzeu* doctor în Teologie Lugoj, 1930, edit. autorului, 8° VII+672 pag. Lei 350. — Rvs. canonic dela Lugoj ne dă prin prezenta întâlnul volum din seria manualelor de teologie pastorală ce pregătește din încredințarea conferinței prof. de teol. Cartea la prima vedere impresionează prin extensiunea-i se poate zice — enormă, dar dacă răsfoiești și citești prin ea vezi că conține lucruri despre cari a trebuit să se vorbească și sunt de însemnătate practică pentru preoți. În fond ne vom putea rosti asupra ei numai mai târziu după ce vom fi parcurs vastul ei conținut. Ca manual la teologii se va putea folosi numai cu înemnate omiteri, dat fiind că această disciplină mai cuprinde încă alte 3 părți însemnate; dar preoții din pastorație vor găsi în ea multă comoară. Deci o recomandăm cu toată căldura, iar pe Păr. canonic Brinzeu îl felicităm pentru munca enormă ce-a depus-o adunând atâta material. **P. Dr. I.**

Biserica unită în cadrul bisericii catolice universale, de Dr. *Alexandru Nicolescu*, episcopul Lugojului. Lugoj 1930, 8°—24. Prețul? — Cuprinde conferința ținută de P. S. Sa în Cluj în pasesimile anului 1930 despre numitul subiect, — cu cunoscuta-i competență. O recomandăm călduros tuturor!

Sfântul Ioan de la Salle și congregația lui: Frații Școltelor Creștine. București 1930, 8°—72 — 15 Lei. O cărtică scrisă cu foarte mult gust despre marele apostol și sfânt al tinerimii. O recomandăm tuturor cari vreau să aibă cunoștință despre această importantă Congregație școlară a Bisericii catolice. Broșura cuprinde și multe clișee din țară și străinătate: școli de ale Fraților Școlari.

Almanahul „Presa Bună” 1931. — „Presa bună” Iași, 20 Lei. Nu numai ca fond e bogat și variat, ci și ca execuție tehnică impresionează foarte plăcut. E bogat și în clișee. Il recomandăm.

Almanahul revistei populare catolice „Viața”, pe anul 1931 — încă se prezintă bine cu cronici și clișee interesante (și a bisericii din Gruiung jud. Bihor). Prevalează partea hazlie și distractivă, — care-l face interesant. Il recomandăm. Prețul 15 Lei. Tip. Serafică *Hălăucești*, jud. Roman.

Recomandăm Statutele Societății de ajutorare a văduvelor și orfanilor de preoți cu numele: Familile preoților decedași, pentru studiere și orientare — tuturor fraților preoți. Se pot primi la Păr. Vasile Moody, Șimleul Silvaniei.

„*Irenikon*” tom. VII — No. 5 (Sept.—Oct. 1930) cu cronică și bibliografie orientală f. bogată. *Prieuré d'Amay-sur-Meuse*. — Belgique.

Noțiuni de agricultură, Zootehnie și Horticultură, de *Nicolae Pop*, prof. în Blaj. Ed. II, S. Clornei, București 1930. Prețul 150 Lei. Acest manual scris pentru Școlile normale, Seminarii și Școli de agricultură, poate fi întrebuint cu mult folos de către toți cei ce poartă întru interesul propășirii noastre agricole, pe vreme ce pe lângă o distribuție bine chibzuită a materiei, ilustrată cu numeroase clișee clare, este redactat într'un limbaj pe înțelesul tuturor. În acest manual va găsi o bună călăuză practică atât agricultorul intelectual, cât și țărânul iubitor de carte și dornic de progresul realizat de către agricultorii din țările apusene. Critica oficială, este foarte măgulitoare pentru neobositul autor. Doresc, ca această călăuză, să se răspândească cât mai mult între rândurile gospodariilor și să servească ca un bun prieten interesele agriculturii, care astăzi se face pe bază științifică, ținând seamă de invențiile chimiei și ale tehnicii moderne. — *C. Sabău*, dir. șc. norm. gr. cat.

Orientalia Christiana. Vol. XX—2, Nr. 65 Nov. 1930: G. de Ierphanion SS. *Bulletin d'archéologie chrétienne byzantine et slave*, cuprinde urm. subiecte: 1. Antichități creștine. Epigrafie. Manuscrise. 2. Raporturi dintre Răsărit și Apus. 3. Arhitectură: Egipt, Siria, Efes și România (lucrarea d-lui Baș despre bis. și mân. din Moldova). 4. Pictură și iconografie: bizantină, balcanică, rusă. 5. Congresul de bizantinologie din Atena. 6. Publicațiuni periodice.

Orientalia Christiana. Vol. XX—3. Num. 66, Dec. 1930. **De Oriente documenta, studia et libri.** Conține: I. Griechische Klöster und Rom. II. Pribystava de Russie. III. Cunegonde d'Orlamunde. IV. Ein griech. Exorzismusbüchlein (Ms. Car. C 413 b, der Zentralbibl. in Zürich). V. Note sur l'inventeur de la méthode hésychaste. VI. Commentarius de theol. dogm. (vol. ultim din *Instif. theol. dogm.*, de Lud. Lercher). VII. Recensiones diversae. Roma 128. Pontif. Instit. Oriental, piazza S. Maria Maggiore 7.

Diferite versuri la morți de *Nicolae Pop* cantor și curator. Se pot avea la *Librăria Anca, Cluj*. Costă 32 Lei. Cuprinde *Hora mortului* pentru fete tinere, femei și bărbați. 96 pag.

S'au pus sub tipar iconișele pentru **Misterele sfântului Rozar.** Seria de 15 iconișe colorate va costa 20 Lei. Se primesc comande de pe acum.

In atențiunea tuturor!

Vreți să cunoașteți pe scurt istoria Papatului Roman? sublîma luptă în cursul istoriei a celor două puteri, cea bisericească și cea lumească? Originea, dezvoltarea și deslegarea „chestiunii române”?

Citiți frumoasa carte a marelui publicist francez Jean Carrère „**Le Pape**”, tradusă în rom. de „**Soc. sf. Ioan Gură de Aur**” sub titlul

„TRIUMFUL PAPALITĂȚII”

Cartea conține și textul românesc al Legii garanțiilor, al Tratatului din Lateran și al Concordatului cu Italia. Fotografia Statului papal, Lista completă și autentică a tuturor papilor — dela Sf. Petru până la Pius XI. — Frumos și elegant executată, 304 pagini, coperta la litografie: Prețul 100 Lei.

Avizul Administrației. Administrația „**Vestitorului**” roagă pe On abonați a-și reînnoi abonamentul pe anul 1931 trimițând **jumătate din costul abonamentului**, afară de Off. parohiale cărora, pentru a le cruța cheltuielile poștale, abonamentul li se va reține dela Episcopie. — **Neabzicerea abonamentului se va interpreta, ca o prelungire a lui** — Chitanțele se vor preda personal, ori se vor trimite cu proximal număr după efectuarea abonamentului.

Administrația.

Cărți apărute la Oradea

Dr. Iacob Rădu: *Istoria vicariatului gr. cat. de Hoțeg*, 8° — pagg 456; (1923). Prețul 100 Lei.

— *Viața și operele episcopului Demetriu Radu*. Vol. I. Predici. 8° — pagg 306; (1923). Prețul 50 Lei.

— *Fundațiunea episcopului Demetriu Radu*, 12° — pag 24; (1925). Prețul 20 Lei.

— *Samuil Valcan, Viața și faptele lui*, 12° — pp. 104; (1927). Prețul 30 Lei.

— *Răspuns și apărare*, 8° — pp. 30; 1927. Prețul 30 Lei.

— *Episcopul Baron Vasile Erdélyi (1843—1862)*; 12° — 56 pagini, (1928). Prețul 20 Lei.

— *Foștii elevi români uniți ai școlilor din Roma (1929)*. Prețul 30 Lei.

— *Istoria Diecezei române unite a Orăzii Mari*, 8° — pp. 242; (1930). Prețul 100 Lei.

— *Două conferințe (de confesionalism în România)* — 32 pag 8°—4. Lei 40.

Păr. Dr. A. L. Tăutu: *Primatul papilor, în istorie (1926)* 8°, pp. 224. Prețul 40 Lei (epuizat).

— *Ce sunt și cum trebuiesc organizate Reuniunile Mariane*, ed. II. 32° — pag 100 (cu 10 cântări mariane pe note), (1929). Prețul 10 Lei. Edit. Reuniunilor Mariane a tinerimii școlare din Oradea

Genț—Dr. Tăutu. *Mângâierea creștinului*, carte de rugăciuni. Ed. VI. format 32, pag. 546. Prețul 60 Lei.

Carrère:—Soc. „Sf. Ion Gură de Aur” (în colab. cu Păr. Dr. Tăutu): *Triumful papalității*, 12° — pp. 296 (1929). Prețul 100 Lei.

Dr. Dem. Chiș—Dr. Al. L. Tăutu: *Școala iubirii lui Ius Hristos*. 32° — 354 (1928). Prețul 60 Lei.

Dr. Al. L. Tăutu: *Temeliile dogmatice ale Unirii*, 12° — pagg. 48 (1930). Prețul 10 Lei.

Sf. Scriptură a Testamentului Nou, (ed. îngrijită de Dr. Ion Bălan, canonic metropoliitan Blaj) 16° — pp. 806 (1925). Prețul 50 lei (leg. până peste tot 100 lei).

Soc. „Sf. Ion Gură de Aur”: *Cultul Preasfintei Inimi*, ed. III. Cu o prefață de Păr. Dr. Tăutu, 32 — pag. 32; (1930). Prețul 5 Lei. Editura Soc. „Sf. Ion Gură de Aur”.

Dr. Irina Berinde, profesoară: *Scrisori către Ana Maria* (Editura Soc. „Sf. Ioan Gură de Aur”). Cu o prefață de Păr. Dr. Tăutu, 32 — pp. 54 (1929). Prețul 10 Lei.

Mariu Teodorian—Carada: *Sufletul românesc (conferință)*. 32° — 24 pag. Editura „Vestitorul” (1928). Prețul 10 Lei.

— *Paraclisul Maicii Domnului* (editura Reuniunilor Mariane ale tinerimii școlare din Oradea). Ediția II. 32° — pag. 32 (1926). Prețul 5 Lei.

Dr. Ioan Georgescu: *Episcopul Mihail Pavel, Viața și faptele lui*. 12° — pp. 94 (1927), (cu clișee). Prețul 25 Lei

— *Istoria Seminarului din Oradea*, 8° — pp. 94 (1923). Prețul 14 Lei.

— *În fața celor rădăciți Cum să ne purtăm cu ereticii și schismațicii*, 8° — 22 pag. (1930). Prețul 15 Lei.

Păr. Augustin Cosma: *Plîntirea vremii (Mesia)* dramă religioasă în 6 acte. 12° — pp. 66; 1928. Prețul 40 Lei.

Petru Tămăian, canonic: *Istoria Seminarului și a educației clerului diecezei române unite de Oradea*, 8° — pp. 106 (1930). Prețul 40 Lei.

Broșurile A. G. R. U.-lui:

— *No. 1: Rugăciunea Domnului*, tâlcuită de Ion Agârbiceanu 32° — pp. — 92. P. I. Dp. rugăciune. P. II Dp. rugăciunea D-lui.

— *No. 2: Suspiniul Creștinului* (Rugăciunea Cuv. Păr. Efreim Sirul) tâlc. de Ion Agârbiceanu, 32° pp. 96. P. I. Dp. sfinți. P. II. Rug. sf. Efreim.

— *No. 3: Căile fericirii*, tâlc. de Ion Agârbiceanu P. I. Seșea nestinsă după fericire, P. II. Creștinismul nu întunecă viața omului. P. III. Cele opt fericiri. Total 108 pagini.

— *Prețul fiecărei broșuri a A. G. R. U. 20 Lei.*

„**Soc. Sf. Ioan Gură de Aur**” — *Meditații euharistice* după sf. Ioan Vianney 32° — 300 pag. 40 Lei.

Se pot comanda la Societatea „Sf. Ioan Gură de Aur” Oradea, Parcul Ștefan cel Mare 8.

Redactor responsabil: Păr. Dr. Aloisie L. Tăutu.

Tipografia și Litografia Românească S. A., Oradea.

„VESTITORUL“

Indice alfabetic.

(Anul VI. 1930).

I. Partea oficială.

- A**chitarea impozitului global — No. 5.
Actiunea pentru ajutorarea șomerilor din județul Bihor. — No. 22.
Administrarea Sf. Botez în primejdie de moarte — No. 21.
„Agru“, se recomandă — No. 2.
Ajutor preoților deficienți, văduvelor și orfanilor de preoți — No. 2 și 24.
Caz de morală și pastorală, de rezolvat — No. 3—4.
Circulara Directoratului central al Reuniunilor diecezane — No. 3—4.
Conkurs la catedrele vacante dela școlile diecezene — No. 12. —
    „ la parochiile: Doba (No. 1) — Gurba (No. 3—4). — Derna (No. 7—8) — Chilia (No. 14—15). — Cuța, Hrip, Derna (No. 11) — Păulești, Văleni, Belfia, Păjălușa, Doh, Aghireș — No. 17—18.
    „ la postul de cantor din Beiuș — (No. 21 din Arded (No. 22).
    „ de primire la Sf. Teologie No. 14—15.
Decret despre noua arondare a diecezei — No. 14—15.
Dispozițiunile Sf. Scaun cu privire la îmbrăcămintea femeilor — No. 5.
Distinție în Capitulul catedral — No. 2.
Distribuirea Sf. Mir — No. 9.
Francarea corespondenței oficiale — No. 7—8.
Impiedecarea agitațiilor conf. și naționale — No. 19.
In fuga evenimentelor — No. 2.
Indulgințe plene în anul 1931 — No. 24.
Istoria Diecezei române unite a Orăzii-Mari, de Dr. I. Radu — No. 9.
Maiestatea Sa Regele Carol II. — No. 12.
Necrolog (canonic Ilie Stan) — No. 22.
Pastorală de Anul Nou (No. 1), — de Paști (No. 7—8), de adio (No. 16), — de Crăciun (No. 24).
Prelungirea anului iubilare — No. 5.
Preoți reposați în anul 1929. — No. 2.
Prigonirea creștinilor din Rusia — No. 6.
Primiri în instituturile diecezane — No. 13.
Rugăciune către Sf. Tereză a Pruncului Isus — No. 6.
Salăriile preoților pe Ianuarie — No. 6, pe Februarie, Aprilie — No. 9, pe Sept. — No. 22, pe Oct. — No. 23.
Statul personal al diecezei — No. 3—4.
Stipendii și ajutoare din fundațiunea ep. Radu, No. 14—15.
Te Deum pt. Măria Sa Marele Voevod Mihai — No. 21.
Telegrama trimisă de I. P. S. Sa. Valeriu Traian Maiestății Sale Regelui Carol II — No. 12.

II. Partea neoficială.

A) Studii.

- Radu, Dr. Iacob**, protonotar ap: Două conferințe — No. 17—18, 19, 20, 21, 22, 21 și 24.

B) Articole.

- Anarhia** în plină activitate — No. 5.
Apelul Comitetului parochial din Zalău — No. 17—18.
Barna Gheorghe, prof.: Patimile și învierea lui Christos în Vechiul Testament — No. 7—8.
Buzilla Romul, protop: La cheștiunea căminului preoțesc — No. 11.
Conflictul din Malta și „Cartea Albă“ a Vaticanului No. 14—15.
Dejeu, Petru prof.: Coroană de flori pe mormântul profesorului Gavril Pall — No. 1.
Demetriu, Radu †, 8 Dec. 1920—8 Dec. 1930. No. 23.
Discursul, I. P. S. S. Mitropolitului Vasile cu prilejul punerii pietrii de temelie a noului colegiu românesc din Roma — No. 11.
Dr. Iacob Radu, protonotar apostolic — 2.
Episcopia Maramureșului — No. 14—15.
f.: Rezolvirea cazului de morală — No. 2.
    „ Morală fără Dumnezeu — No. 6.
    „ Morală evanghelică — No. 9.
Flueraș, Dr. Nicolae: Armele noastre — No. 5.
    „ Sfârșitul celor fără de lege — No. 7—8.
    „ Presa și opinia publică — No. 10.
Găoruș, Păr. Alex.: Probleme religioase de prin sale — No. 23.
Gh. H. Activitatea „Agrului“ la Șimleu — No. 17—18.
Georgescu, Dr. Ion: Despre nesfârșita dragoste a Tatălui vecinic, trad. — No. 1.
Georgescu, I. — I. Dăianu: Din mărturisirile Sf. Augustin, trad. — No. 9, 10, 11.
Gocan, Simion, insp. șc.: Intre două lumi — No. 7—8.
    „ Altarul No. 22.
Lauran, Dr. Paul: Semne îmbucurătoare — No. 11.
Maior, protop., Gheorghe: Raport despre opera de caritate a Reun. „Sf. Maria“ — No. 5.
Maghiar, Aug. canonic: Atitudini — No. 3—4.
Nif. De anul nou — No. 1.
P. T. Noui Reuniuni Mariane — No. 10.
    „ Exc. Sa episcopul Dr. Valeriu Tr. Frențiu vizitează cele 12 parohii din jud. Sălaj — No. 17—18
    Sfințirea dela Băița — No. 19. Sfințirea bisericii din Șimleul Silvaniei — No. 20. Congresul A. G. R. U-lui la Sighet — No. 21. Consacrarea bisericii din Gruilung — No. 21. Sfințiri de biserici No. 22.
Pop, Dr. Grigorie, canonic: Necesitatea și unitatea religiei — No. 2—3.
Papiu, A.: In Sf. seară de Crăciun, (poezie) — No. 24.
Pop, Gavril, Pentru zile grele — No. 13—15.
    „ Un cuvânt de adio — No. 17—18.
Proclamația M. S. Regelui Carol al II. — No. 12.
Radu, Dr. Iacob: Discurs rostit la instalarea sa de protonotar apostolic — No. 2.
Raiul bolșevic — No. 6.
Seminar românesc la Roma — No. 11.
Statutele A. G. R. U-lui — No. 13.

- S, Dr. G.: Raționalizarea nașterilor — No. 22.
 Taină și adevăr — No. 9.
 Tămăian, Dr. Coriolan: Oberammergau No. 21.
 Tămăian, Petru, canonic: † Canonicul Ilie Stan — Nr. 22
 Tăutu, Păr. Dr. Ludovic, prof.: Encichia Sf. Părinte
 Papa Piu XI. Despre educația creștină a tinerimii No. 7—8.
 „ Chestia coloniei „Colonel Paulian“ încă nu-i
 închisă — No. 13.
 „ Cum se înfilnțează o Reuniune Mariană — No. 19
 „ A. G. R. U. și celelalte asoc. religioase — No. 20
 „ A. G. R. U. sau Congregații Mariane — No. 23.
 Unirea cu biserica Romei și cultura românească
 — No. 1.
 Vida, Mgr. Ludovic: Cultul eucharistic în biserica
 noastră — 3—4.
 Wiercinski, Păr. Felix, S. I.: Adventiștii — No. 1, 2,
 3, 4, 5, 10, 13, 14—15.

III. Cronici.

- No. 2. — Noul Cardinali. — Un jubileu fără sgomot. —
 Aviz: examenele particulare la liceul „Ema-
 nul Gojeu“ Oradea. — Toată lumea feliicită
 pe Papa. — Ivenția Păr. Liviu Fogaș. — Ca-
 lendarul sovietic.
 No. 3—4. Conferințe apologetice. — Dela Comitetul
 Central al A. G. R. U. — Distincție: Prof.
 Dr. C. Pavel. — Inspectori școlari pentru în-
 vățământul confesional și particular. — Asocia-
 ția Națională a Stud. români-uniți: Comite-
 tul. — Donațiune: pentru bis. gr. cat. din
 Crailung.
 No. 5. — Inalți Prelați italieni decorați de România. —
 D-l Nicolae Iorga și Tiberiu Bredicianu deco-
 rați de Papa. — † Moartea Card. Merry de
 Val. — Căsătoria sovietică nu e validă în
 Anglia.
 No. 6. Conferințe apologetice.
 No. 7—8. Pelerinaj la Roma. — Exerciții spirituale în
 Oradea. — Recepție solemnă în Reuniunea
 Mariană. — Conferințe apologetice. — Gest
 frumos. — Asoc. relig. culturală „Astru“ a
 stud. gr. cat. dela Acad. de Drept. — Congresul
 Euharistic dela Cartagina. — Furia celor fără
 Dumnezeu. — Câți preoți catolici sunt? —
 Presa catolică în Germania. — Se revine la
 liceul cu 8 clase. — Mișcare antisovietică în
 America. — Cine guvernează Rusia azi?
 No. 9. — Spre Roma. — De-ale Reuniunilor Ma-
 riane. — Dacorafi. — Cenzurarea filmelor în
 Anglia. — Protestul femeilor împotriva modei
 impudice. — Cenzură asupra literaturii obscene.
 No. 10. — Aviz: On. Oficii parohiale. — Locale. —
 Din tainele succesului de librărie. — Calen-
 darul perpetuu.

- No. 11. — Personale, — Al XXX-lea Congres Eua-
 histic internațional la Cartagina. — Ziua E-
 roilor la Oradea. — După 10 ani de școală
 românească. — Comemorarea Sf. Augustin și
 Sf. Toma la Roma. — Marea catedrală din
 Harcov aruncată în aer. — Programa adunării
 generale a Reuniunilor Sf. Maria și a Cong-
 reg. Sf. Maria. — Examenle la Acad. teol.
 rom. unită din Oradea. — Atelierul de foto-
 graf Rozalia Gyenge.
 No. 13. La Băile Sovata. — Din Carei. — Noul paroh
 român-unit al Clujului. — Indexul cărților oprite
 în biserica ortodoxă.
 No. 14—15. — Congresul universal al presei catolice.
 — Grija Sf. Părinte pentru creștinii răsăriteni. —
 Sfinți de curând canonizați. — Noul Cardinali.
 — Msgr. Ștefan Szabo, noul administrator a-
 postolic al episcopiei latine de Oradea și
 Satu Mare. — Cum combate „Oastea Domnu-
 lui“ sectele în Moldova. — Democrația în o-
 poziție cere dezarmarea, iar ajunsă la putere
 se înarmează. — Paștile în anul 1931. — Teroa-
 rea bolșevică. — Publicații de licitații. — Aviz:
 Liceul Em. Gojdu.
 No. 17—18. — Concurs la parohiile vacante. — Pri-
 miri la Teologie. — Hirotonire. — Noul dire-
 ctor al liceului de băieți din Beiuș. Aviz. —
 Rezumat din activitatea „Astrei“ basarabene. —
 Aviz.
 No. 19. — Redacționale. Ordinea serviciilor divine la
 catedrala rom. unită. Mare bucurie pentru ro-
 zaliști. — Personale. — Congresul A. G. R. U-lui
 la Sighet. — Aviz pt. Of. paroh. trecute la
 alte dieceze. — Aviz: Bibl. diecezană. — Ziua
 misionară.
 No. 20. — Ziua Regelui. — Decorație. — Un semn
 de specială afecțiune a Sf. Părinte față de ti-
 nerimea catolică. — De prin Sălaj. — Boala
 căsătoriilor mestecate în Germania. — Sinuci-
 derile în Prusia.
 No. 21. — Numirea noului episcop al diecezii Mara-
 mureșului. — Te Deu. — Cartea Genț.
 No. 22. — Aviz pentru achitarea abonamentului la
 „Vestitorul“. — Instalarea noului paroh I. al
 Catedralei. — Bindecuvântarea bis. din Tria. —
 Vindecare miraculoasă la Lourdes. — Religiiile
 în Statele-Unite. — Aviz referitor la Reun. Ma-
 riane. — Atențiune: La Soc. Sf. Ian Gură de
 Aur se află cântecul împotriva pocăiților
 „Creștini sunt“ și cele trei broșuri ale A. G. R. U.
 No. 23. — Salariile preoților pe Oct. 1930. — Locale:
 Sosirea Exc. Sale Nunțului Apostolic la Ora-
 Dea. — Parastas pentru rep. † ep. Demetriu
 Radu. — Predici la catedrală. — Hirotoniri.
 — Diverse.
 No. 24. — Nunțul papal din București Ex. Sa Anghel
 Maria Dolci la Oradea. — Sfințirea noului
 episcop romano-catolic latin al diecezii Satu-
 Mare—Oradea. — AGRU la Ip. — Misiuni și
 adunare districtuală în Sâmbăta. — Sfințire de
 biserică în Beiuș. — O rugare. — AGRU în
 Resighea. — Comitetul ASTRU. pe 1930/31.

